



День української писемності та мови

ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «ДАЄШ КІЇВ!»

На полі зійшлися не тільки люди, а також техніка та кавалерія. Виглядало все так, наче події того часу відбуваються тут і зараз. Від гуркоту вибухів та пострілів заклопотало вуха. Ані техніка, ані люди, ані коні не постраждали.

с. 5



«ЗВИЧАЙНЕ ДИВО» ВСІХ ПОДИВУВАЛО

На початку листопада у Чернігові відбувся IX обласний благодійний фестиваль дитячої та юнацької творчості. Нагадаємо, що ця подія особлива, бо в ній беруть участь діти-сироти та діти з малозабезпечених сімей.

с. 6



ВІН ПРАЦЮВАВ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО

Минуло більше року як відійшов у вічність Петро Тимофійович Тронько, життєвий шлях якого був складним і славним – від сільського пастушка до академіка, Героя України. У першу поминальну річницю на його могилі встановлено достойний, сповнений символіки пам'ятник.

с. 9





Михайло Кулиняк,
міністр культури
України

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

9 листопада наша країна відзначає надзвичайно важливе для нас свято – День української писемності та мови. Воно було встановлене в 1997 році Указом Президента України на підтримку громадських організацій та з урахуванням важливої ролі української мови в консолідації суспільства. А також спрямоване на підтримку рідної мови, її вивчення, розвиток і популяризацію та водночас демонстрацію її багатства та краси. Це свято направлене на об'єднання нації на шляху до відродження духовності, формування державності, адже саме рідна мова є найбільшим скарбом для кожного народу, ознакою зрілості громадянського суспільства та гідного майбутнього прийдешніх поколінь.

Цього ж дня православна церква вшановує пам'ять святого Преподобного Нестора Літописця, який був послідовником видатних творців слов'янської писемності Кирила та Мефодія, і якого називають основоположником писемної української мови.

Мова – одна із найважливіших ознак нації. Саме вона підтримує національну самосвідомість, любов до рідної землі та повагу до себе. Українська мова ввібрала в себе найкращі та найвеличніші здобутки нашого народу. Українська нація має свою могутню класичну літературу, своїх визнаних світовим товариством геніїв: Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесю Українку, Михайла Коцюбинського, Василя Стефаника. Українська визнана однією із найкрасивіших і мелодійніших мов світу. Вона має потужний масив писемності, історії та культури, яка нараховує багато тисячоліть.

За науковими дослідженнями лінгвістів, мова української народності почала формуватися ще у VI–IX ст. Різні періоди її становлення поєднували в собі елементи давньоруської писемної мови (X–XIII ст.), українсько-білоруської (XIV–XV ст.), слов'яноукраїнської, староукраїнської, церковнослов'янської (XIV–XVII ст.). Інтенсивне формування нової української мови дослідники відносять до другої половини XVIII–XIX століть, так зачинателем сучасної літературної мови вважається Іван Котляревський, а основоположником – Тарас Шевченко.

Однак історія становлення української мови нараховує багато жорстоких сторінок, упродовж сторіч вона зазнала нищівних утисків та заборон як з боку царської Росії, так і Австро-Угорської імперії. Варто згадати наказ Катерини II про заборону викладати українською мовою в Києво-Могилянській академії (1763), закриття у 1817 році Києво-Могилянської академії, як головного центру української культури, дикунський таємний циркуляр царського міністра Валуєва, який заборонив друк книг українською мовою (1863), Ємський указ 1876 року, численні репресії проти діячів української культури і навіть заборону виголошення церковних проповідей рідною мовою. Всього нараховують 22 заборони української мови, вісім з яких – у радянський час.

Українська мова виборолала своє право на існування. Із здобуттям країною незалежності одним із найважливіших завдань, що постало перед державою, було створення умов для розвитку і утвердження української мови як державної.

Наше ставлення до рідної мови формує ставлення світової спільноти до нас, як до нації. Від нас залежить, якими побачить українців світ. Зберігати і розвивати рідну мову – це будувати незалежну, справді вільну країну, виховувати гідних представників свого народу і пишатися своєю Батьківщиною.

РОЗГЛЯНУТА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ПАМ'ЯТКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ ПАЛАЦУ ОЛЕКСАНДРА III В МАСАНДРІ

5 листопада у Міністерстві культури України під головуванням заступника директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Сергія Тура була проведена робоча нарада стосовно плану організації пам'ятки національного значення – комплексу споруд Палацу Олександра III, який входить до складу КРУ «Алупкінський палацово-парковий музей-заповідник».

У нараді брали участь директор Алупкінського палацово-паркового музею-заповідника Олександр Балінченко та його заступник Григорій Литвиненко, директор Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень Анна Звіряка.

На засіданні була розглянута концепція розвитку території пам'ятки національного значення – комплексу споруд Палацу Олександра III. Звернуто особливу увагу на необхідність розробки плану організації території зазначеного об'єкта. Висловлені пропозиції щодо корегування меж та режимів зон охорони пам'ятки.



Палац Олександра III

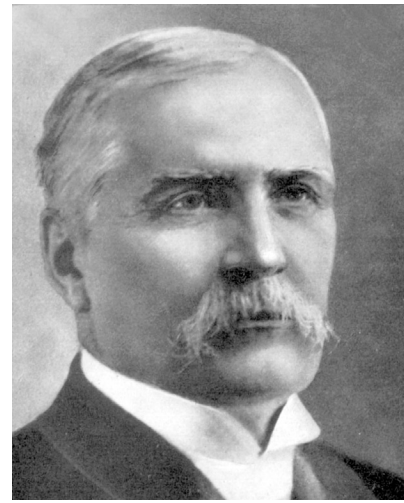
Під час обговорення Сергій Тур відмітив важливість розробки проекту благоустрою території «Імператорського розарію» для розвитку туристичної привабливості об'єкта.

У КИЄВІ ВШАНОВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО КОМПОЗИТОРА МИКОЛИ ЛИСЕНКА

6 листопада виповнилось 100 років від дня смерті видатного українського композитора, піаніста, диригента та педагога Миколи Віталійовича Лисенка.

З цієї нагоди відбулося урочисте покладання квітів до пам'ятника видатному митцю в місті Києві.

У церемонії взяли участь: заступник начальника управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – начальник відділу музичного мистецтва Міністерства культури



України І. Мечков, завідувач відділу культури, спорту та туризму Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань Адміністрації Президента України Л. Самойленко, ректор Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського В. Рожок, голова правління Національної спілки композиторів України І. Щербаков, онука композитора, професор Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського Р. Лисенко, представники мистецької громадськості, студенти.

У ЦЕНТРІ СІМФЕРОПОЛЯ РЕСТАВРУЮТЬ СТАРОВИННІ БУДІВЛІ

У центрі кримської столиці проводиться ремонт фасадів військового госпіталю ім. Святителя Луки на вул. Горького (колишня жіноча казенна гімназія, споруди 1871 року) та Кримського етнографічного музею на вул. Пушкіна (колишній притулок для дівчаток графині А. М. Адлерберг, споруди 1854 року).

Проект реставрації погоджений в установленому порядку з Республіканським комітетом АРК з охорони культурної спадщини.

За словами голови Республіканського комітету АРК з охорони культурної спадщини Лариси Опанасюк, оновлені фасади будинків служимуть прикрасою Симферополя.

Раніше на фасаді військового госпіталю Рескомом була встановлена пам'ятна дошка, що відображає факт роботи тут у 1946–1947



Військовий госпіталь ім. Святителя Луки

роках Святителя та Сповідника Луки, архієпископа Симферопольського і Кримського, професора медицини Валентина Феліксевича Войно-Ясенецького (1877–1961 рр.).

ДОВІДКА

Реставраційні роботи фасадів військового госпіталю ім. Святителя

Луки фінансуються Міністерством оборони України, будівля Кримського етнографічного музею – Міністерством культури Автономної Республіки Крим.

Інформацію надано Республіканським комітетом АР Крим з охорони культурної спадщини

УРЯД ЗАТВЕРДИВ МІЖВІДОМЧУ РОБОЧУ ГРУПУ З РЕАЛІЗАЦІЇ МАСШТАБНОГО ПРОЕКТУ «БУДИНОК МУЗИКИ»

Кабінет Міністрів схвалив проект постанови «Про утворення міжвідомчої робочої групи з питань підготовки та реалізації проекту «Будинок музики». Відповідне рішення ухвалено на засіданні уряду 7 листопада.

Нормативно-правовий акт розроблено Міністерством культури України на виконання доручень прем'єр-міністра України М. Азарова щодо спорудження у місті Києві

сучасної багатофункціональної концертної зали, визначення відповідного місця, джерел фінансування проектних робіт у 2013-му та робіт із будівництва зазначеного об'єкта, починаючи з 2014 року.

Проект постанови має на меті забезпечити взаємодію, координацію та підвищення ефективності діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування,

відповідних інститутів громадянського суспільства з метою підготовки та реалізації проекту «Будинок музики».

Ухвалення постанови дасть змогу сприяти підготовці та реалізації в Україні масштабного проекту «Будинок музики», що передбачає планування та будівництво в столиці будівлі з сучасними залами симфонічної, камерної та джазової музики.

СТАРТУВАЛА ІХ БІЕНАЛЕ КАМЕРНОЇ АКВАРЕЛІ

У Сімферопольському художньому музеї 3 листопада відбулося урочисте відкриття ІХ Бієнале камерної акварелі.

В експозиції представлено близько трьохсот творів, що демонструють різноманітність тем і жанрів, в яких працюють як молоді, так і досвідчені художники, постійні учасники та дипломанти виставок бієнале.

Мета виставки – збереження та розвиток традицій акварельної техніки в культурному просторі сучасного суспільства. Основне культурно-просвітницьке завдання проекту спрямоване на підтримку кращих сучасних художників та мистецької молоді.

У ІХ Бієнале беруть участь 80 авторів із різних міст Росії та України. Художники Москви, Києва, Харкова, Львова, Дніпропетровська, Донецька, Запоріжжя, Сімферополя, Алушти, Ялти, Феодосії, Євпаторії, Керчі представляють свою творчість на суд глядачів і компетентного журі, очолюваного президентом Кримської академії мистецтв, директором Музею сучасного мистецтва, мистецтвознавцем Олександром Струєвим.



Сімферопольський художній музей

На відкритті виставки були присутні міністр культури АРК Олена Плакіда, заслужений діяч мистецтв України, АРК, директор Кримської філії Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури Валерій Колбасов, голова правління Асоціації заповідників і музеїв Криму В'ячеслав Пересунько, представник

управління освіти Сімферополя, міського методичного центру Галина Родіонова.

Члени журі: заслужений діяч мистецтв України, АРК, директор Кримської філії Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури Валерій Колбасов; доцент Кримського філіалу Національної академії образотворчого

мистецтва і архітектури, заслужений художник України, АРК, член Національної спілки художників України Валерій Голінський і наукові співробітники художнього музею.

Окрім Гран-прі, дипломів I, II, III ступенів, будуть присвоєні дипломи та призи від засновників конкурсу бієнале, від художнього музею і, додатково, приз глядацьких симпатій. Вподобані роботи глядачі можуть відзначити на вхідних квитках, написавши на них назву твору, автора, потім своє прізвище і номер телефону. Заповнені квитки потрібно опустити в скляний ящик. Підрахунок голосів глядацьких симпатій підведуть на закритті виставки. За цими ж квитками з призового фонду можна буде отримати в подарунок одну з акварелей, спеціально наданих художниками для лотереї, розіграш якої відбудеться наприкінці заходу.

Традиційне урочисте закриття ІХ Бієнале камерної акварелі з врученням дипломів, призів та розіграшем робіт, спеціально наданих художниками для лотереї, відбудеться 15 грудня 2012 року, о 12.00.

Інформацію надано
Міністерством культури
Автономної Республіки Крим

ЗАКАРПАТСЬКІ МИТЦІ ЗБЕРУТЬСЯ НА ПЛЕНЕР ДО ІРШАВСЬКОГО РАЙОНУ

2 листопада у с. Загаття Іршавського району Закарпатської області відбудеться відкриття пленеру закарпатських митців образотворчого та народного декоративно-прикладного мистецтва.

Захід триватиме 21 день. В пленері візьмуть участь 20 митців із багатьох районів краю: живописці, графіки, скульптори, майстри декоративно-прикладного мистецтва, серед яких як молоді, так і вже добре знані творчі особистості.

Учасники пленеру подорожуватимуть мальовничими куточками Закарпаття, матимуть можливість ознайомитись із пам'ятками дерев'яної сакральної

архітектури, а також природними та історико-культурними. Організаторами заходу заплановано пленерні виїзди до таких мальовничих місць, як водоспад «Шипіт», околиці Синевирського озера та гори Стримба, Воловецький перевал та штучне водосховище Теребле – Ріцької ГНС.

На час проведення акції заплановані творчі зустрічі з учасниками пленеру та майстер-клас для учнів образотворчого відділу Іршавської ДШМ у с. Загаття.

Завершиться пленер підсумковою звітною виставкою учасників, яка експонуватиметься до 21 листопада 2012 року у м. Іршава.



Водоспад «Шипіт»

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ
«ЛЮДИ ВІЙНИ»

7 листопада в книжковому магазині «Сяйво» міжнародний оглядач телеканалу «Інтер» Андрій Цаплієнко презентував нову книжку «Р.О.В. люди війни» («Фоліо», 2012).

У програмі – неформальне спілкування з автором і деякими героями твору, друк ексклюзивного екземпляра твору на друкарській машині.

Напевно мало лишилось місць, де б не побував Цаплієнко. І, як правило, місця ці аж ніяк не спокійні. «Р.О.В.» – це класична абревіатура, яку часто використовують в англійській мові для позначення втрат у зонах бойових дій і розшифровується вона «Prisoners of War» – військовополонені. В автора своя думка щодо «Р.О.В.»: «People of War» – люди війни. Ця книга про тих, для кого поняття «війна» рівнозначне поняттю «життя»: про журналістів, які ведуть репортажі із найгарячіших точок планети; про бійців іноземного легіону; про дітей, які розбираються у видах зброї краще, ніж у підручниках та іграшках; про колишніх воїнів Радянської армії, які добровільно перейшли на бік моджахедів, живуть в Афганістані

і не мають бажання повертатися на Батьківщину... Вона про тих, хто постійно живе на війні.

КІНОФЕСТИВАЛЬ DOCUDAYS
UA В КРЕМЕНЧУЦІ

12 листопада у Кременчуці розпочне роботу 9-й Мандрівний міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA.



Цього року жителі Кременчука зможуть переглянути 10 короткометражних та документальних фільмів про життя, права людини, її місце в суспільстві, які презентувалися весною на фестивалі в Києві.

Розпочнеться фестиваль 12 листопада ретроспективою фільму минулорічної програми «Килимок», а також показом короткометражного фільму про довічно засудженого Олександра Рафальського.

Відкриття фестивалю відбудеться о 18-й годині в приміщенні галереї QB. А от подальші покази (з 13 до 17 листопада) відбуватимуться на двох відкритих для відвідувачів майданчиках. Щодня о 14-й годині відбуватимуться покази в Центральній бібліотеці для дітей ім. І. Ф. Торубари (вул. Леніна, 12/16), а о 18-й – в Галереї QB (вул. Перемоги, 3-А). Кінопокази будуть супроводжуватися дискусіями із залученням експертів.

Фільми, що складають цього річну програму фестивалю, відрізняються різноманітною тематикою. Це й короткометражні бачення світу молодих режисерів з пострадянського простору, й філософські роздуми про життя й героїзм, і прагнення та підтримка дітей до мистецтва, історія копанок на Донбасі та людей, приречених хворобою, незалежно від віку, статі та соціального положення.

Всі перегляди будуть відкритими та безкоштовними.

«ЧОРНОБИЛЬ: ЛЮДИ –
МІСЦЯ – СОЛІДАРНІСТЬ –
МАЙБУТНЄ»

На Дніпропетровщині відкрито міжнародну інтерактивну пересувну виставку «Чорнобиль:

Люди – Місця – Солідарність – Майбутнє», що працюватиме до 3 грудня 2012 року. Вона розповідає про чорнобильську аварію, її наслідки та героїв-ліквідаторів. Відвідати експозицію можна у Дніпропетровському педагогічному коледжі з 1 до 17 листопада. Після цього її чекають у Павлограді та Нікополі. У Дніпропетровській області виставка проходить за підтримки губернатора Олександра Вілкула. Вона є даниною пам'яті про найстрашнішу в світі техногенну катастрофу та наших героїчних співвітчизників, які ціною власного життя врятували сотні тисяч інших життів.

МИСТЕЦТВО ОДНІЄЇ РОДИНИ

Затишна атмосфера, аромат запашної кави, кримськотатарські мелодії, привітні господарі – так гостей виставки зустрічала сім'я Сейт-Аметових із Криму, які приїхали до столиці, щоб познайомити киян зі своєю творчістю. Власні роботи майстри продемонстрували у Центрі української культури та мистецтва під спільною назвою «Кримські барви з ароматом кави».

На виставці представлено графіку та живопис батька Амета, кераміку сина Абдюля,

вироби, виконані в серії гарячий батик, дочки Ельміри та декоративні міні-гобелени, волок дружини Абдюля – Ірини Тесленко.

Розмаїта кольорова гама батика, витонченість декоративного посуду, історична правдивість картин приносять відвідувачам справжнє естетичне задоволення і духовне збагачення.

Виставка триватиме до 15 листопада. Поспішайте відвідати!

Аліна ОНОПА

В УЖГОРОДІ ВІДБУДЕТЬСЯ
ЮВІЛЕЙНИЙ «ПАП-ДЖАЗ-
ФЕСТ»

11 листопада в Ужгороді пройде ювілейний «ПАП-ДЖАЗ-ФЕСТ».

Хедлайнером цього річного фестивалю стане зірка джазу світового рівня, трубач Майкл Патчез Стюарт із Сполучених Штатів Америки. Виріс Майкл Стюарт у місті, де народився сам джаз, – Новому Орлеані. А завдяки участі в фестивалі таких виконавців, як АМС тріо, квінтет Фаркаша Арпада, Олексія Ревенка та інших сьогодні можна сказати – джаз-фест матиме успіх у шанувальників джазової музики.

МИСТЕЦЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

10 листопада

Національна філармонія України. Колонна зала ім. М. В. Лисенка: «У полоні чарівності світу» – Національний академічний духовий оркестр України (диригент – М. Мороз);

Центральний будинок офіцерів Збройних сил України: концертна програма «Я брошу жизнь к твоим ногам» співака В. Корольова (Росія);

Музей гетьманства: живопис на склі В. Сабірової (м. Київ).

11 листопада

Національна філармонія України. Колонна зала ім. М. В. Лисенка: «Пісні Сефарда». За підтримки Посольства Королівства Іспанія в Україні, Посольства Держави Ізраїль в Україні. Єврейська музика на старовинних інструментах – Ансамбль старовинної музики Cincos Siglos («П'ять сторіч») Іспанія: А. Торральба (флейта), Г. Арельяно (віола), А. Самсаоуї (лютя, канон), Х. І. Фернандес (лютя, цитра), А. Саец (ударні інструменти);

НМАУ ім. П. Чайковського (консерваторія): О. Козлов та гурт «Арсенал» (Росія) з концертною програмою;

12 листопада

Національна філармонія України. Колонна зала ім. М. В. Лисенка: до 100-річчя від дня народження А. С. Малишка (1912–1970). Вечір пам'яті;

Національний будинок органної та камерної музики України: О. Швидка (сопрано), Л. Назаренко (сопрано), Т. Рой (флейта), н.а. України Н. Свириденко (клавесин), М. Сидоренко (орган);

13 листопада

Будинок актора: презентація книжки «Українське обличчя кіно й театру» за участю відомих українських акторів;

Будинок кіно: акторська майстерня. До дня слов'янської писемності «Поетична мозаїка»;

– Польський інститут у Києві та НСКУ представляють проект у рамках «Днів Януша Корчака». Художній фільм «Корчак». Режисер – А. Вайда;

Національний музей Т. Шевченка: живопис В. Слєпченка.

14 листопада

Національний будинок органної та камерної музики України: Чікіров (ліричний баритон), н.а. України І. Калиновська (орган);

Національний музей літератури України: виставка «Благословен будь, світе мій...» до 100-річчя від дня народження А. Малишка (з фондів та бібліотеки музею);

15 листопада

Національна філармонія України. Колонна зала ім. М. В. Лисенка: IV Міжнародний музичний конкурс ім. М. Лисенка;

Будинок актора: творчий вечір П. Тютюнника. Майстер-клас автора унікальної методики постановки голосу;

Будинок учителя: вечір пам'яті українського письменника, публіциста В. Юхимовича;

Будинок кіно: Дні швейцарського кіно у Києві. Показ фільму «Військовий фотограф». Режисер – К. Фрай;

Музей книги і друкарства України: «Мій ревний біль». До 100-річчя від дня народження класика української літератури, перекладача, літературознавця А. Малишка (1912–1970);

16 листопада

Літературно-меморіальний музей-квартира П. Тичини в м. Києві: моновиства «Вечір у Тичини»;

Галерея «РА»: «Універсальна ідентифікація». Фотовиставка В. Трубіної та Ю. Бойка (Україна) у рамках Міжнародного фестивалю фотографії Kiev Foto Com.

ВІЗНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕДЕРАЦІЇ СПІЛОК ХУДОЖНИКІВ

29 вересня 2012 року на базі Будинку творчості та відпочинку ім. К. Коровіна Національної спілки художників України (АР Крим, смт Гурзуф, вул. Чехова, 1) відбулося виїзне засідання Ради Міжнародної конфедерації спілок художників.

Міжнародна конфедерація спілок художників об'єднує спілки художників Азербайджану, Вірменії, Білорусії, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Росії, Таджикистану, Туркменістану, Узбекистану, України, а також Києва, Москви та Санкт-Петербурга. Протягом двадцяти років вона веде активну діяльність зі збереження єдиного культурного середовища на пострадянському просторі.

Міжнародна конфедерація підтримує тісні творчі контакти з Національною спілкою художників України, яка є одним із найактивніших її членів.

Члени Ради Міжнародної конфедерації – голови спілок художників країно-учасниць виїзного засідання – звернулися до міністра культури України з подякою щодо творчої та організаційної діяльності голови Національної спілки художників України В. А. Чепелика, голови Київської організації НСХУ Л. І. Сотника, секретарів НСХУ В. Д. Зінченка, М. М. Кіщук, а також директора Будинку творчості та відпочинку НСХУ ім. К. Коровіна А. П. Карпова.

ЮВІЛЕЙНІ АСАМБЛЕЇ

5 листопада в Колонній залі імені М. В. Лисенка Національної філармонії України відбулося відкриття «Ювілейні асамблеї» з нагоди 80-річчя утворення Національної спілки композиторів України.

В урочистій церемонії відкриття взяли участь радник Президента України – керівник Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань Адміністрації Президента Ганна Герман та перший заступник міністра культури України Юрій Богущий.

У рамках святкування відбувся концерт хорової музики, в якому, зокрема, взяли участь академічний камерний хор «Хрещатик», муніципальний камерний хор «Київ» та Академічний хор імені Платона Майбороди Національної радіокомпанії України.

Прозвучали твори Бориса Лятошинського, Євгена Станковича, Валентина Сильвестрова, Ігоря Щербакова, Юрія Іщенка та багатьох інших відомих митців, чия творчість створює обличчя високого мистецтва нашої держави.

КОНЦЕРТ СУЧАСНОГО БАНДУРНОГО МИСТЕЦТВА

Міністерство культури України, Національна спілка кобзарів 12 листопада проводять урочистості та концерт сучасного бандурного мистецтва, присвячені 135-літтю Гната Хоткевича. Захід відбудеться в Київському міському будинку вчителя (вул. Володимирська, 57). У концерті беруть участь:

– Національна заслужена капела бандуристів України імені Григорія Майбороди.

– Національний академічний оркестр народних інструментів України.

– Капела бандуристів Київського національного університету культури і мистецтв.

– Заслужена артистка України Світлана Миргода.

– Соліст Європейського джазового оркестру Георгій Матвіїв.

Початок о 16.00. Вхід вільний. Запрошуємо всіх шанувальників кобзарського мистецтва.

ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА ТИЩЕНКА

У галереї «АртХол» Фонду сприяння розвитку мистецтв 11 листопада відбудеться концерт пам'яті видатного українського музиканта.



Олександр Дмитрович Тищенко – віолончеліст, педагог, громадський діяч – все життя присвятив служінню музичному мистецтву України. Працюючи на посаді директора спеціальної музичної школи імені Соломії Крушельницької у Львові, він ініціював створення на базі цього закладу інтернату – для того, щоб можливість навчатися музиці отримали не лише львів'яни, а й талановиті діти з різних куточків Західної України. Серед вихованців слід згадати скрипалів Олега Крису і Богодара Которовича, альтиста Юрія Башмета, піаністів Олександра Слободяника і Віктора Єреська, композиторів Ганну Гаврилець, Богдану Фроляк, Юрія Ланюка та багато-багато інших відомих музикантів.

У мистецькій події, приуроченій до 15-ї річниці смерті Тищенко, братимуть участь його останні учні – віолончелісти Ольга Жукова, Олександр Пірієв, Ігор Пацовський, а також видатні особистості України, вихованці майстра.

БИТВИ СТИХІЙ У «ПАРКУ КИЇВСЬКА РУСЬ»

10–11 листопада у «Парку Київська Русь» відбудеться інтерактивне ігрове дійство «Лісові духи проти зимової сплячки».

У «Парку Київська Русь» у розпалі пізнавально-розважальний сезон. На глядачів чекає грандіозний бій Ярила з Зимом у яскравій театралізованій постановці.



Виступи театру будуть чергуватися з іграми, забавами, в яких активну участь візьмуть гості Парку. Всі охочі позмагаються у швидкості та влучності під час турніру з давньослов'янського футболу.

У розважальній програмі відвідувачі побачать церемонію запалювання Ярилом ритуального багаття, покликаною відстрочити прихід Зими.

Крім того, присутні спробують встановити рекорд на наймасовіший слов'янський хоровод із занесенням результату до «Книги рекордів Парку Київська Русь».

У суботу, 10 листопада, на ристалищі «Парку Київська Русь» буде спекотно. У півфіналі Міжнародного турніру з історичного фехтування «Витязь Київського Дитинця» зійдуться найкращі серед найкращих. Початок боїв – о 14 годині.

Зігрітися в осінню прохолоду гості зможуть у середньовічному тирі, випробовуючи власну майстерність стрільби з лука, а також під час прогулянки верхи на княжих конях. Також до послуг відвідувачів майстер-класи з ковальського мистецтва та розпису гончарних виробів.

«Парк Київська Русь» розташований у селі Копачів Обухівського району. Дістатися з Києва можна маршрутною від станції метро «Видубичі».

Деталі на сайті: <http://www.parkkyivrus.com/>

УВІЧНЕНО ПАМ'ЯТЬ ВИДАТНОГО АКТОРА

3 листопада у Києві на Зверинецькому кладовищі відкрили пам'ятник українському актору театру і кіно, педагогу, народному артисту України, лауреату Національної премії України імені Тараса Шевченка Анатолію Федоровичу Пазенку.

Вшанувати пам'ять Анатолія Федоровича прийшло чимало людей. З теплими словами-спогадами звернулися до присутніх заслужений діяч мистецтв України Станіслав Пазенко (брат А. Пазенка); заслужена артистка України, актриса театру російської драми імені Лесі Українки Наталія Ков'язина (дружина А. Пазенка); член-кореспондент Академії мистецтв України, професор, заслужений діяч мистецтв України Олексій Безгін; заслужена



артистка України Євгенія Гулякіна; режисер, директор і художній керівник Київського академічного театру юного глядача на Липках, народний артист України Віктор Гирич; народна артистка України Ірина Дука; завідувач літературно-драматургічної частини Національного академічного театру імені Лесі Українки Борис Курцін; заступник начальника управління Секретаріату Кабінету Міністрів, завідувач сектором з питань культури і мистецтв Олександр Музиченко.

Вклонитися митцю також прийшли начальник відділу театрального мистецтва Міністерства культури України Олена Воронько, актори, викладачі, рідні та друзі.

Пам'ятник народному артисту споруджено за підтримки ректорату та професорсько-викладацького колективу КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого, дирекцій та творчих колективів уже згаданих театрів.

Творчий ужинок Анатолія Пазенка доволі щедрий. Понад 40 років свого життя він присвятив педагогічній роботі, акторській діяльності, виступам на радіо.

Як зазначив Станіслав Пазенко: «Твори української класики він розкривав як актор, як людина, котра тонко відчувала те, що було закладено авторами – Тарасом Шевченком, Іваном Франком, Пантелеймоном Кулішем, Лесею Українкою.

Він був українцем, патріотом по духу; зробив значний внесок у розвиток українського мистецтва, навчаючи сценічній мові – професійній, літературній, чистій – студентів із різних куточків України. За це йому шана».

«Даєш пам'ять! Даєш Київ!»

З 1 до 4 листопада 2012 року кияни та гості столиці мали можливість відвідати Міжнародний військово-історичний фестиваль «Даєш Київ!», присвячений 69-й річниці визволення Києва від німецько-фашистських загарбників.

У завершальний день фестивалю, 4 листопада на мототреку «Пирогово» відбулося масштабне та яскраве дійство – реконструкція бойових дій зведеного загону під командуванням заступника командира 71-ї стрілецької дивізії полковника С. І. Слівина 4–6 листопада 1943 р. Героїчні бої загону були одним із найважливіших елементів наступальної операції зі звільнення Києва. Загін мав перестріти ворожі резерви і не дати їм приєднатися до основних сил.

На полі зішлись не тільки люди, а також техніка та кавалерія. Виглядало все так, наче події того часу відбуваються тут і зараз. Від гуркоту вибухів та пострілів закладало вуха. Ані техніка, ані люди, ані коні не постраждали. Хоча уявити, що відбувалося тут майже сім десятиків років тому... страшно..

Участь в унікальному дійстві взяли понад 800 учасників військово-історичних клубів з України та ще дванадцяти країн



(Росія, Білорусія, Естонія, Литва, Латвія, Чехія, Болгарія, Ізраїль, Німеччина, Франція, США та Польща).

Фестиваль, який організовує молодіжна громадська організація «Київський Клуб «Красная Звезда» і Національна кіностудія художніх фільмів ім. О. Довженка, проходить вже 9 років і за цей час визнаний кращим військово-історичним фестивалем країн СНД. Фестиваль відбувається завдяки

підтримці чисельних міністерств та організацій.

Щорічно відвідувачів та учасників фестивалю стає все більше, а це дає можливість сподіватися, що події того часу залишаться у серцях на довгий час і стануть застереженням, яке утримає людство від їхнього повторення.

Роман ГНАТЮК
Фото автора



У рамках проекту «Мистецька мапа України» Музей сучасного образотворчого мистецтва вперше представляє монументальний живописний твір «Ранок перемоги» визначного українського художника-баталіста із Харкова Адольфа Марковича Константинопольського (1924–1993).

Головна тема творчості митця – ратний подвиг народу у Великій Вітчизняній. Пам'ять про війну, все вистраждане й пережите викликали природне бажання створити серію полотен, аби нагадати, якою ціною дісталась перемога, які страждання несе людству війна.

Разом зі своїми героями художник від початку і до кінця війни пройшов тисячі кілометрів фронтів доріг, його герої-воїни постають перед нами могутніми і разом з тим людяними й гідними («Рідна земля», 1957; «Солдати», 1960; «На світанку», 1961; «Після важкого бою»; «Важка перемога», 1967; «Фронтів доріг», 1971; «Із розвідки», 1972).

Поліфонічне живописне полотно «Ранок перемоги», присвячене героїчним сторінкам історії Великої Вітчизняної війни,

Ранок перемоги

– масштабний за силою епічного звучання й переконливості твір.

Панорамна побудова твору з багатофігурною композицією, передача лінійної і просторової перспективи, стриманий колорит, світлотіньова розробка форм та об'ємне моделювання – всі ці прийоми передають загальний настрій – передчуття перемоги.

Твір зображує групу солдатів, що святкують перемогу. Але якою ціною далась перемога!

У центрі полотна солдат пропонує пом'янути тих, хто не повернувся з бою. Поряд воїн схилився на стіл, аби приховати скупі чоловічі сльози. Біля столу молоденька сестричка, її обличчя усміхнене. Вона разом з усіма радіє завершенню бою.

До її ніг схилилась подруга і заснула. Можна лише здогадатись, якою нелегкою була її праця під час баталії.

На узгір'ї зображено солдат, які відпочивають після битви.

Полотно «Ранок перемоги» А. Константинопольського відтворює непереможність і нескореність людського духу – воїни відстояли право жити мирно на своїй землі.

Адольф Константинопольський (1924–1993) народився в Харкові, закінчив Харківський художній інститут (1948–1954).

Учасник республіканських, все-союзних і закордонних виставок. Член СХ УРСР з 1958 р. Живописець, графік, баталіст. Народний художник України (з 1991), педагог Харківського художньо-промислового училища з 1960 року. Професор.

Брав участь у створенні панно «Жовтнева революція» для головного павільйону ВДНГ УРСР (1958) та діорами «Форсування Дніпра і створення плацдарму в районі с. Лютиж на підступах до Києва».

Твори митця представлені в Музеї історії Великої Вітчизняної війни, Харківському художньому музеї, в музеях Тернополя та Кривого Рогу.

Виставка полотна «Ранок перемоги» А. Константинопольського відкривається у Музеї сучасного образотворчого мистецтва України 9 листопада о 18.00 і діятиме до 15 листопада цього року.

Музей (вул. Глибочицька, 17) працює з 11.00 до 19.00. Вихідний – понеділок.



«Ранок перемоги»

Ніна САЄНКО,
заслужений діяч
мистецтва України

Музична освіта на Дніпропетровщині: крок у майбутнє

Особливе місце серед вищих музичних навчальних закладів центрального регіону України займає Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки.

Триступенева освітня структура закладу (школа, училище, факультет) створює унікальну можливість безперервного процесу навчання, професійного взаємозбагачення, накопичення та концентрації фахових навичок. Поміж освітніх новацій відзначимо також якісно новий підхід до фестивально-конкурсних заходів, виняткове місце серед яких займає Міжнародний фестиваль музичного мистецтва «Музика

без меж». Чотири дні поспіль із щільно регламентованими творчими формами музичного спілкування з видатними музикантами сучасності (концерти, майстер-класи, творчі зустрічі, конференції) складають неоціненну користь для студентів, слухачів, надають допомогу викладачам із різних спеціалізацій не лише навчальних закладів Дніпропетровщини, а й багатьох інших регіонів України. Фестиваль традиційно проводиться восени та навесні, тобто кожного семестру, і презентує шедеври класичної музики, написаної для різних академічних музичних інструментів.

Цьогоріч пройде вже сьомий музичний марафон. Підсумовуючи результати попередніх шести, відзначимо, що у рамках фестивальних заходів відбулось 36 концертів, 28 майстер-класів, 16 творчих зустрічей та чотири науково-методичні конференції. Відновлено історичні мистецькі зв'язки та налагоджено творчу співпрацю з провідними музичними закладами Росії, Білорусії, Німеччини, Швейцарії, Італії, Франції.

Із 14 до 17 листопада у рамках VII Міжнародного фестивалю музичного мистецтва «Музика без меж» до Дніпропетровської консерваторії ім. М. Глінки завітають проректор Московської консерваторії ім. П. І. Чайковського, професор, кандидат мистецтвознавства, народний артист Росії Олександр Бондурянський; професор Вищої школи музики Базеля Клаудіо Мартінес (Швейцарія); професор Вищої школи музики в Женеві Деніс Северін (Швейцарія); професор Казанської консерваторії ім. Н. Жиганова Євген Михайлов (Росія); викладач Вищої школи мистецтв у Берні Тетяна Корсунська (Швейцарія);



Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки

лауреат міжнародних конкурсів Ілля Петров (Україна).

Вже традиційно у рамках фестивального дійства відбудеться концерт ректора Дніпропетровської консерваторії ім. М. Глінки, заслуженого діяча мистецтв України Юрія Новікова. У заходах візьме участь хор та симфонічний оркестр консерваторії під орудою заслуженого артиста України Віктора Олійника.

Особливістю цьогорічного фестивалю є представлення творчого проекту лауреата міжнародних конкурсів Вадима Холоденка (Росія) «32 сонати для фортепіано Л. Бетховена». У семи концертах, розподілених протягом усього навчального року, студенти, викладачі,

шанувальники музичного мистецтва матимуть рідкісну можливість досягнути один із найфундаментальніших пластів розвитку фортепіанної музики.

Стала традицією проведення фестивалю, з його розгалуженістю творчих заходів, спеціалізацій, участю найвідоміших музикантів сучасності, доступністю відвідань усієї фестивальної програми. Все це формує якісно нові можливості музичної освіти на Дніпропетровщині.

В. ГРОМЧЕНКО,
проректор з наукової роботи,
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри «Виконавське мистецтво» Дніпропетровської консерваторії ім. М. Глінки



За фортепіано Юрій Новіков, диригент Віктор Олійник

ПРЕС-ТОЛОКА ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ ЗМІ

Юнкори всієї столиці та Київської області зібралися на першій у цьому навчальному році зустрічі – Прес-толоці дитячо-юнацьких ЗМІ. Традиційно, понад 600 шкільних редакторів, кореспондентів, фотографів 7 листопада завітали до Київського Палацу дітей та юнацтва. Аби навчити новачків журналістським премудростям, майстер-класи провели уже знайомі профі телебачення, преси, фото.

На Прес-толоці кожен з учасників знайшов щось для себе: новачки – безцінний досвід і практичні поради; амбітні юні медійники – можливість виграти запрошення на творчі зустрічі з зірками; ентузіасти шкільної преси – допомогу у створенні свого видання; досвідчені юнкори – цікаві знайомства та свіжі журналістські теми, а всі разом – продуктивну роботу і вдале дозвілля водночас. Організатор заходу, ЮН-ПРЕС, – перше інформаційно-творче агентство на просторах України, яке навчає майбутніх журналістів і допомагає вихованцям реалізувати себе у професії. Осіння зустріч шкільних юнкорів Києва дає старт новому сезону життя по-журналістськи.

ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» представило на цьому молодіжному форумі свою друковану продукцію.

ЮН-ПРЕС КПДЮ

І знову «Звичайне диво» всіх подивувало...

На початку листопада у Чернігові відбувся IX обласний благодійний фестиваль дитячої та юнацької творчості.

Нагадаємо, що ця подія особлива, бо в ній беруть участь діти-сироти та діти з малозабезпечених сімей.

У вітальному слові перший заступник начальника головного управління культури, туризму і охорони культурної спадщини облдержадміністрації Олександр Левочко нагадав присутнім, що основна мета цього заходу полягає у посиленні уваги до талановитих дітей Чернігівщини, доля яких з тих чи інших причин склалася не кращим чином, а відтак вони потребують додаткової опіки, щоб їхні здібності могли нормально розвиватися.

Продовжуючи цю думку, ведучий програми – заслужений артист України, актор обласного Молодіжного театру Олексій Биш звернув увагу на приємний факт розуміння ситуації з боку меценатів та благодійників: щороку їхня кількість і вагомість підтримки зростає. У цьому контексті була висловлена також подяка провідному методисту обласного навчально-методичного центру культури і мистецтв Ірині Колбасиній, яка активно займається залученням благодійної допомоги для проведення на належному рівні фестивалю «Звичайне диво». В усіх номінаціях (музичне мистецтво, розмовний жанр,



народна хореографія, естрадна хореографія, народний вокал, циркове мистецтво, живопис, графіка, скульптура та декоративно-прикладне мистецтво) учасники показали повну самовіддачу і досягли чудових результатів, що не могло не ускладнити роботу журі. Як зазначив один із його членів, провідний методист обласного організаційно-методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв Євген Лазаренко, оголошуючи результати змагання в номінації «народна хореографія», – всі конкурсанти продемонстрували практично однаковий рівень виконавської майстерності.

В такій же нелегкій ситуації опинилися інші члени журі, причетні до решти згаданих вище номінацій при визначенні

переможців. І все ж попри названі складнощі талант і майстерність учасників фестивалю помічені та об'єктивно оцінені, що засвідчували сяючі обличчя нагороджених незалежно від зайнятого місця.

А переможцями у відповідних номінаціях стали: Олександр Порядинський (естрадний вокал, м. Ніжин), Вероніка Чистилова (народний вокал, м. Щорс), Альона Гавриляко (естрадна хореографія, смт. Лосинівка Ніжинського району), колектив Щорської ЗОШ І-ІІІ ст. (народна хореографія), Валерія Юркевічуте (музичне мистецтво, с. Нові Боровичі Щорського району), Катерина Патик (цирккове мистецтво, м. Чернігів), Данило Кузьменко (розмовний жанр, м. Чернігів, міська школа мистецтв), Галина Дудко

(скульптура, с. Стольне Менського району), Максим Онанко (живопис, м. Чернігів, дитяча художня школа), Ісак Кравченко (графіка, Чернігівський район), Михайло-Коцюбинська гімназія), Анна Кравченко (прикладне мистецтво, с. Стольне Менського району).

Наприкінці свята директор обласного навчально-методичного центру культури і мистецтв Надія Заваліна подякувала всім організаторам фестивалю, привітала його переможців та побажала нових творчих здобутків на черговому, ювілейному, фесті, що відбудеться наступного року.

«Звичайне диво» проведено за сценарієм головного режисера ОНМЦКІМ Ірини Дерейчук.

Василь ЩЕРБОНОС
Фото Миколи ДУЛЬЦЕВА



Нічне викрадення в Любеку

Прохолодним осіннім вечором стародавніми вулицями Любека, оминаючи знаменитий будинок Будденброків, увічнений Томасом Манном, публіка прямувала до сірої будівлі міського театру. Тут працюють дві сцени, на яких дають не лише оперні, а й балетні та драматичні вистави. Так було і того вечора. На великій сцені йшла опера Вольфганга Амадея Моцарта «Викрадення з сералю» – надзвичайно репертуарний твір для всієї Німеччини. Цю любекську постановку здійснили режисер Вольф Віддер і диригент Ян-Міхаель Крюгер.

Дійство відбувалося на сцені вже з перших тактів увертюри. На самому початку опери найбільше вразив бас Мартін Блазіус, який виконував партію Осміна. Голос цього співака відрізняється казково прекрасним тембром і разом із тим міццю. Враження від нього посилювала природна музикальність артиста. Одразу подумки хотілося охрестити його «великий Маєстро», таким захоплюючим був його спів. За ремаркою автора, Осмін мав би співати свою знамениту пісеньку, збираючи в саду інжир (адже дія відбувається в Туреччині). Проте постановник вчинив інакше – співаючи куплет за куплетом, Осмін поволи запалює незліченні канделябри й не звертає жодної уваги на запитання іспанського вельможі Бельмонте. Це виглядає дуже ефектно!

Узагалі ми ніколи не зрозуміємо, чому Моцарт доручив такому персонажеві, як Осмін (управитель палацу



Сцена з вистави

паші), найнатхненніші сторінки своєї опери, найсентиментальнішу музичну тему в усьому творі. Завжди хочеться уявити – якому саме голосу адресував Моцарт цю партію? На якого виконавця він розраховував? Згодом навіть у Блазіуса гранично низькі ноти партії Осміна не виглядали переконливо.

Надзвичайно позитивне враження справила сопрано Леа-Анн Дунбар, виконавиця партії Констанци. Ця співачка – уродженка Сполучених Штатів. Вона володіє рідкісним умінням тембрально наповнювати звучання колоратурних партій у середині діапазону, що робить її голосове амплу значно ширшим за суто колоратурне сопрано. До того ж, вона має блискучу сценічну фактуру – це красуня, яка начебто зійшла з портрета якоїсь розкішної принцеси. Звучання її голосу багате барвами, а майстерність свідчить про якнайширшу палітру динамічних нюансів у всьому діапазоні. Голос Дунбар – бездоганний

музичний інструмент, який звучить і живе в особі досвідченого, натхненного і витонченого музиканта. Саме такий комплекс рис був притаманний найкращим представникам німецької вокальної школи в усі часи. У цьому сезоні Дунбар також співає Донну Анну в «Дон Жуані». Специфіка її голосу вказує на те, що їй вдалося б не лише Донна Анна, а й Донна Ельвіра.

Не можна обійти увагою і виконавця головної тенорової партії (Бельмонте) Данієля Шайлі. Перше, що варто відзначити в його співі – це виняткова музикальність, ввіреність кожної фрази, кожного звука. Його спів надзвичайно цікаво слухати: він дуже різноманітний, гранично деталізований. Проте співак має єдину істотну ваду – теситурно його голос помітно «хитається». Однак лише тоді, коли є потреба співати голосно, форте. На піано цей недолік зникає повністю.

Справжнім «улюбленицем публіки» став Педрілло

– слуга іспанського вельможі Бельмонте. Цю партію виконав Патрік Бузерт. Його Педрілло – відданий, дотепний, веселий – справжній іспанець! Сценічне втілення цієї ролі (доволі насиченої та складної за малюнком) вдалося йому «на всі сто».

Оформлення вистави базується на традиційних інтер'єрах, розташованих на сцені, яка періодично обертається. Дуже вдало режисер щоразу обіграє сходи. Костюми також вирішено традиційно. Зауважимо, що в постановці доречний своєрідний турецько-іспанський колорит, який важко відтворити з повною мірою автентичності. Цікавою знахідкою стало надання костюмам, у які був одягнений хор, китайських рис. До такої довільної інтерпретації орієнтального мотиву твору, ймовірно, спонукала присутність у хорі артистів зі східно-азійською зовнішністю. Декому зробили типові давньокитайські зачіски на «паличках» – спеціальний акцент художника.

Наступного ранку я від'їжджав. Прокидалися затишні любекські мости, незмінно височіла велична споруда брами Хольстендор, каміний Бісмарк упевнено дивився на перші промені сонця. Невдовзі тут покажуть ваґнерівського «Парсіфалю» – у відкритому всім північним вітрам Любеку завжди вирує насичене культурне життя...

Олександр МОСКАЛЕЦЬ
Любек–Київ
Фото Лутца РЬОСЛЕРА

НОВИНИ

ГЕНІЙ ТА ДИЛЕТАНТИ

Виступи Академічного симфонічного оркестру Національної філармонії України під орудою Романа Кофмана завжди стають незабутніми подіями в концертному житті столиці. Цього разу в Колонному залі імені Миколи Лисенка Національної філармонії України відбувся доволі незвичний концерт, названий «Геній та дилетанти». Звучала музика не тільки відомого на весь світ Ріхарда Штрауса, а й не менш відомих письменників і філософів.

Розпочався концерт увертюрою до опери Жан-Жака Руссо «Сільський чаклун», яка була удостоєна у 1752 році уваги самого короля Людовіка XV. Після прем'єри монарх навіть запросив письменника до себе на аудієнцію. Підтримка правителя дала б автору твору чимало привілеїв, але композитор-початківець відмовився – через власні життєві принципи.

Слухачів і далі очікувала низка сюрпризів. Артисти оркестру виконали «П'ять п'єс» Фрідріха Ніцше – людини, яка здивувала світ своїми філософськими роздумами. Цікаво, що музикою він займався ще до того, як захопився філософією. Усього ж ним написано 73 композиції.



Роман Кофман

Музика автора всім відомих «Крихітки Цахеса» та «Лускунчика» – Ернста Теодора Амадея Гофмана – теж подарувала слухачам хвилю яскравих емоцій. Прозвучала увертюра до його опери «Ундіна». Не менше вразила Соната сі мінор для фортепіано Бориса Пастернака – поета і письменника, який у свої дев'ятнадцять вагався, що обрати – літературу чи музику. Згодом звучали твори Олександра Грибоєдова («Два вальси» для фортепіано) та Григорія Сковороди (пісня «Кожному городу свой нрав и права»). Оркестрову транскрипцію творів Гофмана, Пастернака, Грибоєдова та Сковороди здійснив сучасний український композитор Олександр Щетинський.

Завершив першу частину концерту «Вальс» Льва Толстого в оркеструванні Романа Кофмана. Варто зазначити, що твір письменник написав у 20(!) років. Це було єдине його музичне творіння.

У другому відділенні концерту на протиставлення музикантам-аматорам прозвучала музика Ріхарда Штрауса – симфонічна поема «Так казав Заратустра». Твір, написаний композитором під глибоким враженням від однойменного твору Фрідріха Ніцше, був виконаний на найвищому професійному рівні й викликав у глядачів шалене захоплення, зірвав бурю оплесків.

Роман Кофман і Академічний симфонічний оркестр Національної філармонії України відкрили лише кілька невідомих сторінок із життя видатних особистостей, показавши велич, неповторність і багатогранність їхнього обдаровання.

Богдан ФЕЩАК

«Collegium» відкрив четвертий сезон циклу «Music-review WEEKEND»

Нещодавно у галереї «АртХол» Фонду сприяння розвитку мистецтв відбулося відкриття четвертого мистецького сезону в рамках циклу концертів камерної музики «Music-review WEEKEND». Виступ із цієї нагоди квартету «Collegium» в оновленому складі (першу скрипку, Кирила Шарпапова, змінив Ігор Завгородній, альт – колись Андрій Чоп, тепер – Максим Грінченко, друга скрипка Тарас Яропуд і віолончеліст Юрій Погорецький незмінні) видався більше ніж вдалим, розвіявши тривожні розмови про долю ансамблю після розпаду старого складу.

Програму концерту було побудовано так, що в першому відділенні постали два сучасники однієї епохи – віденські класики Франц Шуберт і Людвіг ван Бетховен а в другому – не



Квартет «Collegium»

менш величні представники сьогодення, українські композитори Валентин Сильвестров і Євген Станкович, які, до того ж, є ювілярами цього року. Втім, музиканти запропонували увазі публіки саме ті твори знаних митців, які були написані ще в минулому столітті.

Зокрема, датований 1970-ми триптих «На верховині»

для скрипки і фортепіано Євгена Станковича (партію фортепіано зіграла Ірина Стародуб, скрипки – Тарас Яропуд) виявив виразне фольклорне начало музики композитора. Але не так, як у Мирослава Скорика, стилю котрого теж властивий так званий неофольклоризм. В останнього народні образи постають зримо, а слухання його музики перетворюється для слухача на своєрідний кіносеанс. У Станковича ж стилізовані під народні музичні мотиви більш «схематичні», сказати б – умовні. Складається враження, що автора цікавить не так ілюстративний, як психологічний матеріал. Принаймні такий ефект стилю Євгена Станковича відтворили виконавці п'єси. Його ж «Смирненна пастораль» для скрипки, альту і

віолончелі заявила вже про мінімалістичні тенденції.

Валентин Сильвестров був представлений як композитор-авангардист ХХ століття (прозвучала надзвичайно вишукана, емоційно гіперконцентрована п'єса «Квартет-Пікколо», написана ще в 1960-ті), а також як постромантик (в «Епітафії» для віолончелі та фортепіано і композиції «Ікона» 2004 року для струнного квартету). Музикантам вдалося провести й «відокремити» ці різні стильові лінії у творчості композитора і водночас представити цілісний образ творчості Валентина Сильвестрова.

Концерт квартету «Collegium», окрім відкриття концертного сезону «Music-review WEEKEND», виконав ще одну функцію – став своєрідним анонсом ініційованого квартетом фестивалю «Chamber Art Music», що відбувався у Києві наприкінці жовтня.

Олеся НАЙДУК
Фото Сергія ПІРІЄВА

Співдружність життєлюбів

2 листопада на відкритті виставки «Шляхами творчості» зібралось у Центральному будинку художника НСХУ чимало відвідувачів.

Великою мистецькою подією назвав цей захід голова Національної спілки художників України (НСХУ) Володимир Чепелик. «Представлені роботи прекрасних художників, які утворили творче об'єднання «Співдружність». Вони люблять життя, красу та природу, багато подорожують Україною (географія – починаючи Карпатами і закінчуючи Кримом)».

Експозиція знайомить із роботами народного художника України Юрія Зорка та заслужених художників України Бориса Єрьоміна, Геннадія Жукова, Валентини і Володимира Теличків, які працюють у галузі станкового живопису (тематична картина, пейзаж, натюрморт). До того ж Володимир Теличко останнім часом працює в галузі сакрального мистецтва, а Геннадій Жуков ще й у галузі станкової графіки, скульптури малих форм, монументального та сакрального мистецтва.

Заступник міністра культури Тимофій Кохан привітав колег від імені Міністерства культури України та від міністра Михайла Кулиняка. «Приємно, що проходять зустрічі митців, які



Заступник міністра культури України Тимофій Кохан та голова НСХУ Володимир Чепелик на відкритті виставки

приїжджають із регіонів, що художники знаходять можливість об'єднуватися в співдружність. Ми іноді забуваємо, що маємо повертатися до сімейних, людських цінностей – дивитися, що це є хата, батько, сонце. От у цьому воно – світлому, хорошему». Заступник міністра подякував Спілці художників за запрошення митців показувати свої здобутки, що робиться постійно.

Директор Дирекції художніх виставок України НСХУ Ігор Волощук, інші мистецтвознавці відзначили розмаїття колористичних прийомів та надзвичайно

вдалі композиційні рішення полотен, несхожість митців один на одного, незважаючи на приналежність їх до однієї творчої групи.

«Це філософська виставка! Дивіться: на пейзажі з хатою (Юрій Зорко, «Сонячне подвір'я» – авт.), до якої йде бабуся, – кінець життя, а он там воно продовжується. На натюрмортах одні квіти вже не живі, а інші продовжують жити».

У цей день 75-річного Юрія Валентиновича Зорка за досягнення в образотворчому мистецтві нагородили медаллю

Національної спілки художників України імені Тетяни Яблонської. Художник подякував Тимофію Кохану та Володимирі Чепелику за увагу до донеччан та наголосив, що творчість допомагає йому чудово почувати себе в такому віці, адже він увесь час в роз'їздах із друзями, і до їхнього гурту підтягуються інші митці.

«Художник інтелігентний, живопис його чистий і чесний, реалістичне класичне мистецтво. Життєлюб. Навіть його хатка з корівками – це мистецтво, яке хвилює. Взагалі всі митці хорошо-го живописного рівня, високого

гатунок, це українська класична школа», – зауважив заступник голови НСХУ Петро Зікунов.

Майстер образотворчого мистецтва Наталія Шиптуховська була вражена картиною Ю. Зорка «Кримське подвір'я», що, на її погляд, є символом українського імпресіонізму, або, скоріш, синтезом різних напрямів у мистецтві. «Тут незвичайний перехід фарб, зокрема від смарагдового до золотого. Присутність жінки оживляє полотно, і ми відчуваємо всю соковитість кольорів і теплоту Криму».

Всіх художників об'єднує творча цілеспрямованість, глибока відданість мистецтву, велика працездатність, любов до людей та бажання творити для них. Вони – справжня гордість Донбасу! Прекрасні твори і Бориса Єрьоміна, якого ми знаємо також за яскравим циклом полотен про Єрусалим, у Теличків чудове почуття світла та кольору, у Жукова – світла духовна тематика. Ми потрапили до Божого саду, де представлені творіння рук людей з незвичайним смаком, чистою душею та зрілими плодами творчості».

Переконані у цьому на власні очі, завітавши на виставку донеччан!

Світлана СОКОЛОВА
Фото авторки

«На початку було слово»

У Національному музеї літератури України до Дня української писемності та мови відкрилася персональна виставка книжкових ілюстрацій Ганни Осадко «Пластилін, перо і скло».

Щороку напередодні Дня писемності Музей літератури відкриває своєрідну виставку. Так і цього року він здивував гостей унікальною експозицією, де поетичне слово виражене через образотворче мистецтво. Відвідати її буде цікаво всім родині, адже тут представлені книжкова графіка і розпис скла тернопільської поетеси, художниці та видавця Ганни Осадко, навіть пластилінові ілюстрації! Їх майстриня виконала до своєї збірки та книги Оксани Хлоп'ячої «Вірші хлоп'ячі та дівчачі», презентованої на відкритті.

Також пані Ганна провела майстер-клас із техніки створення літературних казкових образів за допомогою пластиліну, в якому взяли участь учні першого класу. Цього ж дня відбулися поетичні читання Г. Осадко, на які прийшло близько ста студентів із Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Заступник генерального директора з науково-освітньої роботи Національного музею

літератури України Раїса Сеннікова сказала, що у рамках виставки, гасло якої «На початку було слово», для школярів проводяться інтерактивні уроки, присвячені українській мові.

Ганна Осадко представила три поетичні збірки. Одна з них – «Лаванда і розмарин», написана спільно з Ганною Шевченко. Це поетично-кулінарний артбук, на сторінках якого зібрані їхні вірші та кулінарні рецепти.

Відвідувачі мають змогу познайомитися з картинками до книжок «Коник, равлик і зозуля. Японські поети-класики дітям», «Перевіршики» Р. Скиби, «Гравітація» Л. Романчука та іншими.

Неможливо пройти повз посуд із гарним розписом на теми творів таких авторів, як Леся Українка, Ігор Римарук, Наталія Білоцерківець.

Як і кожна жінка, пані Ганна любить прикраси, тож представила колекцію намиста з глини, кожна нитка якого супроводжується написаним рядком із українських пісень.

Раїса Сеннікова повідомила, що на базі цієї експозиції проводитимуться творчі зустрічі з письменниками та інтерактивні уроки для школярів.

Виставка триватиме до 20 листопада.

«Шоколадному будинку» 111 років



Є в Києві будинок, дивлячись на який, кортить полачувати шоколадом. Запитаєте чому? А тому, що через його зовнішній вигляд – коричневий колір і декор фасадів – здається, що він шоколадний. От за це мешканці міста і назвали його «Шоколадним будинком».

Цього року «Шоколадний будинок» відзначив своє 111-річчя. А побудований він у 1901 році архітектором Володимиром Николаєвим для мецената Семена Могилевцева, який мав на меті використовувати будинок як місце зустрічей творчих людей. Розглядаючи скульптурні оздобу особняка, не перестаєш дивуватися унікальності архітектури будинку.

Переходячи із однієї зали в іншу, здається, що ти потрапляєш до різних історичних епох, адже інтер'єри кімнат виконані в різних художніх стилях. Звідси пішли і назви залів: Французький, Візантійський, Рококо,

Ренесанс, Модерн і Мавританський.

Від 1917 року в «Шоколадному будинку» проживали громадські діячі, політики, науковці та інші. Свого часу тут розміщувався Центральный палац одружень.

З 1983 по 1986 роки і частково в 1990–1991 роках у «Шоколадному будинку» проводились ремонтно-реставраційні роботи та у зв'язку з припиненням фінансування не були завершені.

У 2010 році «Шоколадний будинок» набув статусу «Дитячої картинної галереї» – філії Київського національного музею російського мистецтва. З цього часу поряд із насиченим культурним життям, завдяки клопотанням директора «Шоколадного будинку» Тетяни Скирди, тут відбуваються реставраційні роботи.

На Дні народженні будинку, що відбувся завдяки спонсорській підтримці Всеукраїнського благодійного фонду «Ініціатива заради майбутнього», пройшов концерт класичної музики за участі артистів, які з великим задоволенням безкоштовно виступають на різноманітних заходах у «Дитячій картинній галереї». Серед них і скрипачка Ніна Сіваченко – ініціатор фестивалю камерної

музики «Шоко-класика», що проводиться вже третій рік у «Шоколадному будинку».

А яке ж свято у «Дитячій картинній галереї» без дитячої виставки: було представлено малюнки учнів-переможців конкурсу «Надзвичайний світ «Шоколадного будинку», які перенесли всіх присутніх у світ дитинства.

Із теплим словом Тетяна Скирда звернулася і подякувала всім, хто своєю діяльністю та коштами допомагає відроджувати «Шоколадний будинок».

Генеральний директор Київського національного музею російського мистецтва Юрій Вакулєнко розповів, що в «Дитячій картинній галереї» вирує творче життя: відбуваються постійні виставки, майстер-класи, літературні вечори та концерти. Серед планів на майбутнє – ідея створення «Музею одного Будинку», просвітницька програма «Музей для дітей» тощо.

«Шоколадний будинок» є окрасою міста. У ньому завжди мають бути гості», – зазначив Юрій Євгенович.

Отже, сподіваємось, що до наступної річниці «Шоколадного будинку» всі заплановані проекти перевтіляться у реальність.

Аліна ОНОПА

Він працював для майбутнього

Минуло більше року як відійшов у вічність Петро Тимофійович Тронько (1915–2011), життєвий шлях якого був складним і славним – від сільського пастушка до академіка, Героя України. У першу поминальну річницю на його могилі в Києві (Байкове кладовище, поблизу церкви) встановлено достойний, сповнений символіки пам'ятник.

Він зроблений завдяки турботам вірної хранительки пам'яті батька – Лариси Петрівни Тронько.

Кажуть: «Важливо не скільки прожив, а що зробив». Петро Тимофійович і чимало прожив, і багато зробив для свого народу. Кілька років тому, ще за його життя, Національною академією наук України видано збірник матеріалів «Що ми залишаємо нащадкам?», написаних тими, хто знав нашого героя, або працював разом із ним, та основних документів про його життя і діяльність. Згадаємо справи, ним сподіяні.

Наймитував, навчався в школі, вчителював, був комсомольським вожаком. Із перших днів війни добровольцем пішов захищати Батьківщину, був серед визволителів Донбасу та Києва. Нагороджений орденами Богдана Хмельницького II і III ступенів, Вітчизняної війни I ступеня, Червоної Зірки, медалями «За бойові заслуги», «За оборону Києва», «За оборону Сталінграда», «За визволення Києва», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.». Темі війни як історик присвятив видання «Безсмертя юних», «Подвиг твоїх батьків», «Народу сила незборима», «В боях за Вітчизну». Наукові дослідження подій буремних років стали темами його кандидатських та докторської дисертацій.

До Києва прибув у перший день визволення – 6 листопада 1943 року. Петра Тронька відкликали із діючої армії і затвердили першим секретарем Київських обласного та міського комітетів ЛКСМУ. Одним із найголовніших завдань стала відбудова «матері міст руських». Узявся за роботу, і вже 5 грудня 1943 року у Театрі опери та балету з його ініціативи відбувся мітинг молоді Києва й області, на якому вирішено взяти шефство над відбудовою Хрещатику. З ентузіазмом навіть у позаробочий час працювали робітники, студенти, інтелігенція. Серед них і поет Павло Тичина, який написав вірш-заклик: «О мій друже, о мій братику, попрацюємо на Хрещатику».

Талановитий організатор Петро Тронько вмів до здійснення важливих справ залучати багатьох. Цьому сприяла і державна посада заступника голови Ради Міністрів УРСР, на якій він працював понад 17 років, водночас очолюючи громадську



організацію Українське товариство охорони пам'яток історії та культури. Показовою у цьому є підготовка і видання унікальної праці – 26-томної Історії міст і сіл України, до здійснення якої залучили понад сто тисяч різних за фахом людей – істориків, краєзнавців, наукових рецензентів тощо. У виданні обсягом за 2360 авторських аркушів більше 10 тисяч статей і довідок та 9 тисяч ілюстрацій. Виконувалась робота безкоштовно, на громадських засадах, упродовж майже 12 років. Праця визнана не лише в Україні, а також в СРСР та зарубіжжі. Президент Академії наук України Борис Патон сказав: «Ми можемо... без перебільшення відзначити, що ця багатотомна історія безумовно є великою подією в нашій історичній науці». У 1976 році видання і його керівник П. Т. Тронько удостоєні Державної премії СРСР в галузі науки і техніки.

Петро Тимофійович неодноразово брав на себе складну та небезпечну на той час в ідеологічному сенсі справу. За його участі у 1965 році ухвалено постанову Ради Міністрів УРСР «Про увічнення пам'ятних місць, зв'язаних з історією запорізького козацтва» – для цього було чимало зроблено, ще більше передбачалося здійснити. Але з приходом на роботу в ЦК КПУ секретарем із питань ідеології В. Маланчука ним була створена комісія з перевірки цих робіт. Вердикт був убивчим: відхід від класових позицій у висвітленні історичних подій, роздмухування теми запорізького козацтва. Роботи припинили, найактивніших організаторів і виконавців покарали, а Петру Троньку в проекті рішення пропонувалося

В. В. Щербицького, просити керівництво республіки ознайомитися зі створенням музею перед відкриттям першої черги побудованої експозиції. На це Володимир Васильович відповів панові Петру: «Поїдемо подивимося, що ти там наробив. Ідуть листи, що Тронько займається патріархальщиною, сприяє націоналізму і таке інше.» Та оглянувши експозицію, керівник уряду сказав, що зроблена велика справа: тут необхідно проводити уроки історії для учнів шкіл, бо молоде покоління не знає, яким було раніше життя.

Музей постав в околиці Києва біля села Пирогів на 147 гектарах території, що за ландшафтом в мініюрі передає Україну. Там зібрали понад 80 тисяч етнографічних експонатів, перевезли з усіх регіонів України і встановили під відкритим небом 320 пам'яток народної архітектури. За роки діяльності заклад набув доброї слави й за межами країни. Це один із найцінніших спадків, до створення якого доклали багато сил П. Т. Тронько. Нині при вирішенні питання про увічнення його пам'яті буде справедливо, коли Національний музей народної архітектури та побуту України носитиме ім'я того, хто найбільше зробив у створенні унікального національного осередку культури.

Петро Тимофійович та поет Борис Олійник стали на захист святині України – могили Т. Г. Шевченка та заповідної навколишньої зони від промислової забудови, яка почала здійснюватися, і відстояли. Канівчани вшанували обох присвоєнням звання «Почесний громадянин міста Канева». Петро Тронько – голова Українського товариства охорони пам'яток історії та культури та Борис Олійник – голова Українського фонду культури – порушили питання перед керівництвом республіки про відновлення Києво-Могилянської академії як учбового закладу та про відселення Військово-морського

училища Міністерством оборони СРСР, питання вирішені.

У 1990 році Український фонд культури провів установчу конференцію зі створення Співпраці краєзнавців України, яку очолював герой публікації. Під його керівництвом організацією зроблено багато важливих справ, вона одержала статус національної.

Петро Тронько був головою редакційної колегії з підготовки та видання першого енциклопедичного каталогу-довідника «Пам'ятники історії і культури Української РСР» (1987 р.) із відомостями про пам'ятники (більше 50 тис.), а з врахуванням комплексів – понад 85 тисяч пам'яток археології, містобудівництва і архітектури, історії та мистецтва, взятих під охорону держави. Видання стало основою для підготовки «Зводу пам'яток історії та культури України», який передбачено видати у 28 томах. Том «Київ» у 2-х книгах уже вийшов у світ із передмовою П. Т. Тронька. Головна редакційна колегія відзначала: видання творів зводу стане значною подією в культурологічному житті України.

9 грудня 1995 року Указом Президента України створена комісія з питань відтворення видатних пам'яток історії та культури на чолі з П. Т. Троньком. За участю комісії розроблено програму відтворення пам'яток, затверджену урядом, якою передбачено першочергово відтворити 56 пам'яток. Для фінансового забезпечення робіт у 1996 році засновано Всеукраїнський фонд відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини, якому надане ім'я Олесея Гончара, а очолює фонд П. Т. Тронько.

Велика робота увінчалась відтворенням Успенського собору Києво-Печерської лаври (XI ст.), Михайлівського Золотоверхого собору (XII ст.), Церкви Різдва Христового у Києві, іконостасу Свято-Преображенського Мгарського монастиря на околиці Лубен на Полтавщині, пам'яток в інших регіонах України.

На подарованій мені книзі «Що ми залишаємо нащадкам?» Петро Тимофійович зробив напис: «Глибокошанованому Дмитру Григоровичу Янку на добру згадку про спільну роботу по охороні історико-культурної спадщини України.

З незмінною шанобою П. Тронько. 24. 11. 2008 р.»

Він дбав про збереження минулого і працював для майбутнього.

Вічна йому пам'ять і вдячність за сподіяне.

Дмитро ЯНКО,
перший заступник голови правління Українського фонду культури, заслужений діяч мистецтв України, член-кореспондент Української академії архітектури



Пам'ятник П. Троньку на Байковому кладовищі

«Театр – це, передусім, актор»

Таке сценічне кредо Таїсії Славінської – заслуженої артистки України, режисера-постановника Вінницького академічного музично-драматичного театру імені М. Садовського.

На сцені саме цього театру вона втілила свої акторські та режисерські роботи. У минулому сезоні відсвяткувала п'ятдесятиліття і далі продовжує творити мистецтво на «5!» Серед втілених нею постановок: «Друга смерть Жанни д'Арк» С. Цанева (2000), «Ассо та Піаф» О. Миколайчука-Низовця (2004), «Дядя Ваня» А. Чехова (2005), «Дім Бернарди Альби» Ф. Г. Лорки (2006), «Лісова пісня» Лесі Українки (2008), «Вісім люблячих жінок» Р. Тома (2010), «Bon appétit, або Гарнір по-французьки» М. Камолетті (2009), «Ніч святого Валентина» О. Марданя (2011) та «Осінь у Вероні» А. Крима (2012). Вистави брали участь у багатьох театральних фестивалях і отримали чимало нагород, серед яких найвизначнішою є Премія Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки. В перших числах листопада режисер презентувала прем'єру за п'єсою Тетяни Іващенко «Замовляю любов», а також уже впродовж двох років власними силами створює екранізацію «Лісової пісні» Лесі Українки.

– З чого все починалося? Чим Вас привабив театр?

– Напевно, з першим криком під час свого народження зрозуміла, що хочу бути актрисою. Потім це бажання привело мене до навчання в студії при театрі імені І. Франка. До цього в моєму житті була драматична студія при Вінницькому Будинку піонерів, різні виступи та студійні вистави. Але, звичайно, два незабутніх роки перебування у театрі ім. І. Франка – це моя альма матер. Пощастило спілкуватися з багатьма відомими акторами, які вже, на жаль, залишили цей світ: Наталя Ужвій, Нонна Копержинська,



Таїсія Славінська

Юрій Ткаченко, Михайло Задніпровський та ін. Важливо, з самого початку, коли потрапляєш у стіни театру-дому, відчувати його атмосферу із середини. Тим паче, що нас навчали навіть етиці поведінки в самому театрі. Є речі, які я запам'ятала на все життя. Наприклад, я ніколи не пройду по сцені без змінного взуття. Сцена – це вітвар, на який кладуть людські долі. Цінне все – куліси, атмосфера, повітря. На першому курсі працювали над уривками з п'єс. Я грала Варьку у виставі «Парубок з нашого міста» К. Симонова, у дипломній роботі за п'єсою «Дорога квітів» В. Катаєва створила образ Лаутської, а у виставі «Оргія» Лесі Українки була однією з вакханок. Ну і, звичайно, ще студентами ми виходили в масовках репертуарних вистав. Це дуже цікавий період мого життя. Ніколи не забуду, як ми проводили вечори-читання віршів із Марією Корнійчук, яка викладала в нас сценічну мову. Неможливо забути таку людину як Поліну Нятку. Прекрасні були педагоги, адже те, що вони заклали в нас, залишилося на все життя.

– У Вінницький театр Ви прийшли одразу після студії?

– Так. З Віталієм Селезньовим ми були знайомі з Будинку піонерів, де він вів театральний

гурток. По приїзду з Києва звернулася до нього з бажанням працювати в театрі імені М. Садовського. Мене прослухали і взяли на роботу. Спершу виходила в масових сценах, пізніше мені почали довіряти ролі в казках. Але життя різко змінилося, коли до театру приїхав режисер Володимир Оглоблін. Саме він запропонував мені першу велику роль – Зойку у виставі «Сімейний детектив» Л. Синельникова. Саме на цьому етапі я зрозуміла, що таке акторська праця, коли тобі довіряють, наповнюють упевненістю. Спершу нічого не виходило. Але зрештою, наполегливо працюючи, у мене ніби відкрився новий «клапан», і весь потік інформації та енергії, який я накопичувала в процесі репетицій, почав реалізовуватися. Основні значимі ролі я зіграла у виставах Віталія Селезньова (Донна

– Чому Ви почали займатися режисурою?

– Найперше, через нездійснені акторські мрії. Те, що не втілила як актриса, створюю тепер як режисер. Так трапилося з «Лісовою піснею», адже свого часу дуже мріяла зіграти Мавку. Тому мною оволоділо бажання висловитися, поділитися своїми поглядами, своїм баченням твору Лесі Українки. Першою моєю виставою була «Друга смерть Жанни д'Арк» С. Цанева. Це мій перший режисерський досвід, певний експеримент, в якому я намагалася іти від форми до змісту. Я дуже люблю, коли у виставі є цікавий пластичний малюнок, багато музичного наповнення. Через ностальгію за сценою інколи дозволяю собі щось зіграти у власних виставах. Здебільшого, коли вже відбудеться кілька показів, спектакль народився на

«Сцена – це вітвар, на який кладуть людські долі. Цінне все – куліси, атмосфера, повітря. Такому ставленню до театру нас навчили педагоги»

Анна в «Камінному господарі» Лесі Українки, «Маруся Чурай» Л. Костенко та ін.). Один з улюблених моїх спектаклів на малій сцені – вистава режисера В. Шалиги «Дім, в якому переночував Бог» Г. Фігейредо, в якій зіграла Алкмену.

Найбільш вагомою своєю роллю вважаю Марусю Чурай. Одного разу до нас приїхав на роботу режисер Валерій Більченко, котрий поставив виставу «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці» Михайла Старицького. У Кіровограді на Всеукраїнському театральному фестивалі класичної п'єси ми отримали за цей спектакль першу премію (1988 р.). Через кілька років відбулася прем'єра другої вистави про Марусю Чурай за поетичним твором Ліни Костенко. Вишло, наче перша і друга серії однієї історії.

світ як дитина, навчився ходити, говорити і став дорослим, тоді я поступово можу долучитися до нього як актриса. А от коли працюю з іншим режисером, власний досвід відходить на другий план – тут я просто актриса.

– Що для Вас важливо в акторстві?

– Віра в те, що ти робиш, віра в режисера, вміння підкорятися волі режисера. Це не означає, що актор має все досконально виконувати. Ми ж робимо одну цілісну справу, в якій режисер створює виставу, а актор втілює його ідею. Я є прихильником акторської універсальності та не визнаю поділу на амплуа. Театр повинен бути живим. Ціную в акторові темперамент, харизму та енергетичну наповненість.

– У чому, на Вашу думку, проблеми сучасного театру?

– Проблема в тому, що акторство відступає на другий план. Головне місце посідає форма, певне режисерське бачення. Тому режисерський театр сьогодні переважає. І виявляється, що з театру відходить актор як вирішальне у виставі. Я починаю це помічати в роботі. Відбувається нівелювання професії. Здається, Олег Янковський колись казав, що кіно – це суто режисерське мистецтво, а театр – це в першу чергу актор. Але останнім часом актор зникає бути в затишку режисера. Зникає імпровізація, фантазія, актори перестають думати. За них усе робить постановник.

– Яким виставам надає перевагу вінницька публіка?

– Найважливіше те, що театр відвідує молодь. Я не зовсім відчуваю смаки сучасної публіки, але точно можу сказати, що вона поділяється на тих, які ходять на прем'єри, і тих, які йдуть подивитися на певних акторів. Останні, до речі, можуть відвідувати одну й ту саму виставу десятки разів. Найбільше вінницький глядач любить музичні вистави та мелодрами. Телевізійні серіали навчають примітивному сприйняттю, потім глядач і театр хоче бачити «серіалом». Але ж театр – це зовсім інший рівень спілкування.

Раніше я сприймала театр через форму, а тепер розумію, що театр – це, передусім, актор. Тому сподіваюся, що наступна моя прем'єра буде чисто акторською. Вважаю, що режисер має розчинятися в акторові. Коли ми познайомилися з Тетяною Іващенко, вона запропонувала мені почитати її п'єси. І от одна з них – «Замовляю любов» – справила на мене сильне враження. П'єса не проста, інтрига тримається до останнього. Камерна сцена додає виставі інтимної атмосфери. Тож запрошую всіх бажаних до нашого театру на прем'єру, нудьгувати не доведеться – буде цікаво!

«Сценографія. Подих вітру»

«Осінь – час збирання урожаю та час свіжого подиху вітру, від якого змінюється настрій та сприйняття повсякденних речей» – таке гасло цьогорічної виставки молодих сценографів, що відкрилась у галереї мистецтв імені Олени Замостян Національного університету «Києво-Могилянська Академія». (Центр «Пасіка»).

Тому концептуальним оформленням слугували різнокольорові вітрячки, підвішені до стелі. Їх можна було покрутити, або ж подмухати на них. Таким азартним подихом свіжого вітру

наснажені і нові роботи молодих митців, котрі охоче спілкувалися з присутніми.

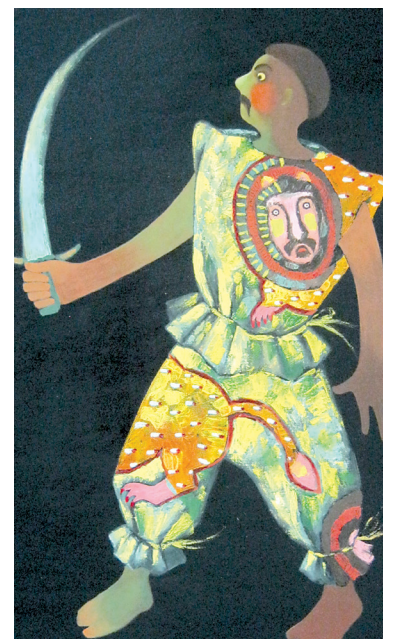
Куратори виставки перспективні художники-сценографи – Олена та Богдан Поліщуки. На відкритті цієї події авторам побажав наснаги режисер Національного театру імені І. Франка заслужений діяч мистецтв Андрій Приходько, а Сусанна Карпенко з гурту «Божичі» зачарувала автентичним виконанням пісень. В експозиції представлені макети та ескізи до реалізованих вистав Олега Тартинова – «Привид замку Кентервіль» за О. Вайльдом (Театр

юного глядача на Липках, режисер – А. Артеменєв), Богдана Поліщука – «Райське діло» за І. Малковичем (Національний театр імені І. Франка, режисер – А. Приходько) та «Лісова пісня» Лесі Українки (Львівський театр імені Леся Курбаса, режисер – А. Приходько); Марії Погребняк – «Тринадцята зірка» В. Ольшанського (Одеський обласний театр ляльок, режисер – Ю. Чайка), а також ще нереалізовані роботи наймолодших сценографів Валентини Кузьмічової, Олександра Тетеріна, Василя Харчевки, Катерини Слонової, Седи Бароянц, Володимира

Бевза, Єлизавети Попової, Даниїла Немировського та Ярка Філевича. Окремою сторінкою є ілюстрації до 7-го номеру театрального журналу «Коза».

Варто зауважити, що це вже не перша спроба молодих художників восени підбивати підсумки зробленого, тобто презентувати в такому форматі і в цій же галереї. Тож хай попутний вітер і надалі напинає вітрила їхньої творчості. Ця виставка триватиме до 22 листопада. Поспішайте!

Сторінку підготувала
Лілія БЕВЗЮК-ВОЛОШИНА



Катерина Слонова – ескіз костюма до вистави «Майська ніч»

Громадські обговорення та зустрічі «Бібліотека – центр громади»

Відповідно до програми УБА з адвокації «Через бібліотеки – до знань!» Українська бібліотечна асоціація протягом 2011–2012 рр. проводила громадські обговорення та зустрічі в різних регіонах України під загальною назвою «Бібліотека – центр громади».

Основні завдання, які ставлять перед собою організатори громадських обговорень – це привернути увагу суспільства і влади до бібліотек, організувати конструктивний діалог між місцевими громадами і бібліотеками, активізувати вплив бібліотек на різні групи населення, виявити очікування громади та можливості її впливу на вирішення проблемних питань, сформувавши сталі партнерства, ініціювати розробку і прийняття відповідних документів та вирішити конкретні проблемні питання діяльності бібліотек в регіонах.

Наразі такі зустрічі відбулись в Миколаївській, Луганській, Львівській, Рівненській, Хмельницькій, Донецькій та Дніпропетровській областях. Приємно, що до ініціативи УБА приєднались і бібліотеки Києва, а саме – ЦБС Деснянського району. В результаті підведення підсумків за участю голови Деснянської РДА було ухвалено рішення про пошук шляхів розширення мережі



Громадські обговорення на Рівненщині

бібліотек району та збільшення їхнього фінансування.

У Львівській області громадські обговорення набули формату гайд-парку (громадських дебатів) і пройшли під гаслом «Створимо своє майбутнє у бібліотеці». Запальна дискусія на відкритому майданчику ще раз засвідчила, що бібліотека дійсно сприймається громадою як важлива інформаційно-просвітницька та культурна інституція, яка попри різні негативні впливи зовнішнього середовища залишається важливим самобутнім простором освіти та духовного розвитку громадян.

Поки інші відділення та колективні члени УБА готуються

до проведення громадських обговорень у своїх регіонах, уже починають надходити відгуки про результати проведених акцій. Так, заступник голови Рівненської обласної ради М. Кривко пообіцяв тримати під контролем питання допомоги бібліотекам області та сприяти погодженню програм розвитку обласних закладів. У Хмельницькій області після проведених громадських слухань було виділено 90 тисяч на ремонт та опалення Солобовецької сільської бібліотеки, надані кошти на ремонт читальної зали та придбання меблів Кам'янець-Подільської міської ЦБС, а на колегиї управління культури, туризму і курортів розглянуто

питання щодо розвитку бібліотек області, забезпечення мораторію на закриття бібліотек та упродовження ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд».

Результати громадських зустрічей стали поштовхом для проведення масштабної адвокаційної кампанії на Луганщині «Бібліотека і влада: партнерство для розвитку». Команда Луганської ОУНБ ім. М. Горького започаткувала серію виїзних демонстраційних тренінгів для сільських громад, щоб допомогти бібліотекарям на місцях представити нові сучасні бібліотечні послуги та ті зміни, що відбуваються в бібліотеках України. Наступним кроком була організація серії тренінгів

для найближчих партнерів бібліотек – начальників відділів культури і туризму міськвиконкомів та райдержадміністрацій, яких запросили до головної бібліотеки регіону. Таким чином було реалізовано задум наочно продемонструвати – якою є сучасна бібліотека та що вона може запропонувати користувачам, як гармонічно поєднати традиційну книжку та читання з використанням новітніх технологій.

За результатами громадських обговорень на Дніпропетровщині міська бібліотека міста Кривий Ріг отримала нового партнера – мережу книжкових магазинів «Буквіца», вісім бібліотек було внесено в план капітальних ремонтів на 2013 р., почала розроблятися кошторисна документація на створення міської локальної комп'ютерної бібліотечної мережі.

Зібраний фактичний матеріал та документи, прийняті за результатами всіх обговорень, стануть підґрунтям для винесення актуальних завдань бібліотечно-інформаційної сфери на парламентські слухання з питань розвитку бібліотечної справи в Україні у Верховній Раді в 2013 році, адже, як зазначила одна з учасниць громадських обговорень Н. Муха: «Якщо у населеному пункті немає бібліотеки, то там немає життя. Громада повинна підтримати свою книгозбірню та спільно розвиватися».

Президія та Виконавчий офіс УБА

Наприкінці жовтня в конференц-залі Національної парламентської бібліотеки України відбулася творча зустріч літературної громадськості Києва з талановитими літераторами, поетами і прозаїками літературної студії імені Володимира Домріна культурно-ділового центру Іллічівського морського торговельного порту.

Представники Одещини виступили з програмою «Піввіку тому, або Провінція біля моря». Учасники зустрічі, які представляли своє творче об'єднання, – люди різних темпераментів, поглядів, досвіду й професій: моряки, докери, вчителі, медики, інженери, художники, науковці. Але всіх літстудійців об'єднує велика любов до художнього слова, що наповнює вітрила їхньої творчості прагненням самовдосконалення й самоутвердження.

Морський торговельний порт Іллічівськ, перлину українського Причорномор'я, споруджували, облаштовували й будують нині люди, талановиті не лише у своїй щоденній виробничій діяльності, а й у царині духовності та культури.

Це місто, як сказала ведуча зустрічі, член Південноросійської спілки письменників Ірина Василенко, скориставшись відомим висловом Йосипа Бродського, можна назвати «Провінцією біля

Під вітрилами творчості



Творча зустріч у Національній парламентській бібліотеці України

моря». Проте якість життя визначає не географія, і своє духовне місто кожен будує для себе сам, про що яскраво засвідчила творчість іллічівських літераторів, які ще раз довели: високе мистецтво не буває провінційним, оскільки в усіх якісних іпостасях належить країні, народу, його споконвічним традиціям й визначає інтелектуальну складову нашої держави. І не може бути перешкодою народному інтелекту багатомовність нашої країни. Адже в цьому куточку держави мешкають громадяни

України багатьох національностей: українці, росіяни, болгары, гагаузи, румуни, євреї... А історичні корені Причорномор'я, що сприяють інтелектуальному розвитку українського суспільства, вимагають, задля зміцнення Української держави, підтримки місцевої багатонаціональної культури. Цього потребує глобалізація всесвітнього суспільства.

Усіх присутніх вразив величезний тематичний і жанровий діапазон письменників Іллічівська: дотепний гумор і висока лірика, психологія людських

стосунків і вселенська філософія, історичні екскурси й наболіле сьогодення.

Вражає класична метафоричність Таїсії Саприкіної, далекоглядне новаторство Івана Гаврюка, дослідницьке натхнення Олександра Семикина, спостережливий погляд Леоніда Кулаковського, романсова довершеність барда Сергія Батури, ритмічна багатожанровість Ксенії Стеценко, технічна вправність Олени Преображенської, романтична винахідливість гумориста Дмитра Фуса, щирий артистизм

Павла Пугачова, віршована стилістика Юлії Шпирко, сучасність одеського арту Марії Штеппо, філософська чутливість Ірини Василенко. Представники Одещини вже кілька років поспіль проводять в Іллічівську арт-фестиваль «Провінція біля моря», який здобув неабияку популярність у літературно-мистецьких колах України та країн СНД.

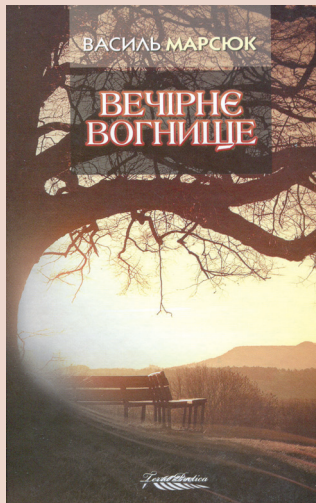
Завершуючи творчу зустріч, головний редактор журналу «Твої вірші» Роберт Тучин, завідувач відділу НПБУ Олена Погонєць, президент Української асоціації письменників соціально-художньої літератури Олександр Бакуменко побажали іллічівцям щасливої путі в неоглядне море літератури. Представники Національної парламентської бібліотеки України разом із Національною спілкою письменників України та Українською асоціацією письменників соціально-художньої літератури з метою всебічної популяризації широкого спектру української книжки, творчості сучасних письменників висловилися за створення літературної вітальні у стінах Національної парламентської бібліотеки України та проведення регулярних зустрічей з відомими діячами літератури та мистецтва з різних куточків країни.

Олександр БАКУМЕНКО

Під «сонячним вогнищем» Василя Марсюка

Під враженням щойно прочитаної книги «Вечірнє вогнище» (2012 р., Видавництво Жупанського) у відкритому листі до Василя Марсюка знаний письменник-філософ **Олесь Воля** писав: «Тепле, воно, вогнище, і я не відчув – слава Богу – щонайменших протягів холодних у слові. Навпаки, вітровіння-спалахи – юно-рожденні, світлі, сонячні. Ба більше: означення сонячні, сказати б, найточніше засвідчує про Ваш стражденний поетичний дар. Як на мене, при перевиданні “Вечірнього вогнища”, і назву варто поезіям дати “Сонячне вогнище”, адже епітет “вечірнє” доладний лише, коли враховувати стан Вашого тіла – вечірнього (кожен із нас, смертних, тілом – раніше чи пізніше – вечоріє); стосовно ж духу Вашого – він молодод проміниться печально-проникливими протуберанцями, сонячно проміниться. А коли в людини дух сонячний, вона, вважай, з благословення нашим рідним Даждбогом – поет. І взагалі я переконаний: поетів народжує Сонце. Воно їх і забирає... Не все забирає – уточнюю – тільки плоть, а дух на небі світлому оселяється, аби ми від землі прогрішеної погляди свої туди спрямовували.

Коротко про Вашу ранню і тільки тепер опубліковану поезію, Василю Андрійовичу. Вона, одразу впадає в око, по-пушкінськи пружка, природна, наповнена музикою молодості, рястом-квітом від здорового сприйняття життя, примітна летючим ставленням до друзів, краси жіночої і ворохобними пошуками вірності. Майже фізично я відчуваю, як Ваша душа світло тинилася земною яскравою любов'ю».



НАД СЛОВНИКОМ

Мій друже, сядемо за парту,
підучим істину просту:
нешчире слово – сталь без гарту –
фальшиву любить красоту.

А пишномовних віршів масу
хоч силосуй тепер у нас.
Люблю полин, як гостру фразу –
миліший він за квіти з ваз.

Прожити можна й сонним зіллям,
відростком бульби у льоху –
життя ж не є перезимівля,
а клеїт птаха на даху.

Крилате проситься на простір,
усі вітри – йому брати.
Слова до нас ідуть не в гості –
шукати правди-простоти!
1976 р.

РАНОК

Вже нічого не хочу багато –
ні вдоволь, ні сміху, ні сліз.
День і так засвітився святом,
ніч минула – перейдений ліс.

Зранку сонце – і сяєва море!
Вчора ж дощ, і зневіра, і біль...
Учорашне стотисячне горе
розчинилось, як в морі сіль.

Що любити, на що нарікати,
я не знаю – а просто живу.
Скільки можна любов'ю страждати
і встрахувати в халепу нову?!

Це вже, може, нашптує старість,
а можливо, і смисл життя:
і найбільші печалі, і радість –
все спливе в океан забуття.

Думка наче й не дуже щаслива,
та свічуся від радості я
і дивуюсь, як сонячна злива
наді мною і світом сія.
09.07. 2011 р.

ЖОВТНЕВИЙ НАСТРІЙ

Загорявся день гвоздикою
і гвоздикою погас.
Чом душа так легко дихає
в цей жовтневочубий час?

Як Дніпро, вона прозориться,
їй чужа чуттєва грань.

Марно місяць світлофориться
на шляху моїх бажань.

Що для мене заборони?!
Що холодний листопад?!
Горобин червоні грона
цілував би, як дівчат.

Поговору не вбоюся,
хоч і шепітно в саду,
а вербу – стару бабусю –
через шлях переведу.

Срібнострунно і без крику я
обдзвоню хоч цілий світ,
а дізнаюсь, чом гвоздикою
так палає захід – схід.
1970 р.

ДЕВІЗ

Ми усі – із одної глини,
а в житті кому як повезе...
Я нікому нічого не винен,
і прощаю усім і все.

Від життя я мав радість і кпини,
від нещастя і німб не спасе.
Я нікому нічого не винен,
і прощаю усім і все.

Що є краще за мир у родині?
Що є гірше, як сварка трясє?
Я нікому нічого не винен,
і прощаю усім і все.

Я трудився в ім'я України,
і сумління мене не гризе.
Їй одній я, можливо, щось винен,
і вона лиш простить мені все.
07.06. 2008 р.

ВЕЧІРНЄ ВОГНИЩЕ

Вечірнє вогнище осіннє
в саду тріпоче, як крило.
Вгорі пташине голосіння
кудись на південь пропливло.

А до вогню мої дерева
зійшлися колом у танець.
Калина, наче королева,
вдягла рубіновий вінець.

І навіть груша темногора
зняла з плечей туман, як шаль.
Як літо промайнуло скоро!
Як золотих деньочків жаль!

Це мій останній бал із садом
біля вогню серед п'ятми
перед мертвотним снігопадом,
перед обіймами зими.

Мої дерева напівтінні,
я теж із вами – напівтінь,
ви, дорогі мої, не винні,
що вже прожив я час цвітіння.

А ви ще вибухнете цвітом
у теплі ночі весняні,
ви ще натішитеся літом –
а в мене лиш зимові дні.

Мені осталось впасти плодом
на золотий від листя ґрунт,
протившись з вами, як з народом,
якому я віддав свій труд.

Отут згоріти б у племінні,
а не сконати у гнитті!
Хай від вогню ми – напівтіні,
але напів-і-золоті.
09.02. 2011 р.

Хай ми різні – і Крим, і Донбас,
Подніпров'я, Волинь і Карпати,
Україна – у кожному з нас,
а вона для усіх нас – мати.

Україні не треба прикрас –
шароварні свята, концерти...
Україна – це кожний із нас,
хто за неї готовий померти!
16.09. 2011 р.

НА ГОВЕРЛІ

І знов чиновників поперло,
немов отару, на Говерлу.
А на чолі їх, звісно, Сам
несе подяку небесам,
що булаву послали в руки
народ підводити з багнуки.
Та марна всяка булава,
коли слабенька голова,
коли уся братва чиновна
ділити-красти тільки годна.
Сидіти б їм десь у норі,
а не пишатись на горі!
Терпи, Говерло, славна горо –
опришки з'являться не скоро!
21.09. 2009 р.

БАГАТОТОМНИКИ

В час буржуазного розбою
не складають метри зброю:

Василь Андрійович Марсюк народився 21 березня 1938 року в шахтарській родині у місті Мар'їнці на Донеччині, де пройшли його дитинство і юність, учився у педагогічному училищі, розпочав трудову діяльність і опублікував свої перші вірші.



Закінчив історико-філософський факультет Київського держуніверситету ім. Т. Шевченка та Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. М. Горького в Москві.

Викладав суспільні науки в Черкаському педагогічному інституті і в одному із технікумів. Тривалий час очолював Черкаське обласне літературне об'єднання і керував творчою студією при ньому.

З 1985 року мешкає у Києві, працював редактором, заступником головного редактора у видавництві літератури для дітей «Веселка». Член Національної спілки письменників з 1974 року.

В. Марсюк є автором ряду книжок поезії: «Сурмлять тополі», «Обрії», «Життєдайність», «Сонячні терези», «Три криниці», «Минулому я руку подаю», «Красная книга любви» (переклади російською мовою), «Прометеєва естафета», кількох книжок віршів для дітей, а також роману у віршах «Донецька прелюдія».

Кілька його творів покладені на музику, зокрема, відомим композитором Володимиром Івасюком, із яким поета пов'язувала творча дружба.

Цього року побачила світ нова книжка поета «Вечірнє вогнище», до якої увійшов роман у віршах «Московський час» та нові поеми і вірші, здебільшого написані ще в радянські часи, але своєчасно не видані через цензурні утиски.

письменники-скромники
видають двотомники,
не такі убогі
видають трилогії,
а окремі аси –
сім томів одразу.
Завжди є у них штовхач.
Не занудився б читач!
30. 10. 2008 р.

ШЛЮБНА МОДА

N. N.

Сьогодні поетесам треба мало:
узяти шлюб із сивим генералом,
чи гладити не кучері Орфея,
а лисину багатого халдея.
Тоді і струни знайдуться для ліри
і справжня позолота для квартири...
Я рад за наших пань. І це не фальш.
На жаль, в мистецтві мало генеральш!
19. 03. 2005 р.

ЗИМОВА ЕЛЕГІЯ

T. Я.

Над Києвом сніги – як фейєрверки,
куди не глянь – картина снігова.
А за вікном холодні ранні смерки
мені про Вас навіюють слова.

Я ті слова шептати тихо мушу,
бо сповідаюсь взимку, не в маю,
і подумки цілую вашу душу
за те, що ви втішаєте мою.

Співав не раз я про тілесне щастя,
коли в обіймах стогне п'яна плоть,
та рідні душі сходяться не часто,
і часом пізно зводить їх Господь.

Чи не тому в засніженому світі
мені почулось жалібне «курли»?
Я іншим вже віддав найкращі миті,
і Ви свої вже іншим роздали.

Життя жорстоке і святих не любить,
усі святі прописані в церквах.
Я бачу, як сміються Ваші губи:
«А Ви – старий закоханий дивак!»

Нехай і так! Та в цю зимову стужу
про Вас, далеку, мріється мені
і про купальські ночі чарівні –
і вдячно я цілую Вашу душу.
27.12. 2010 р.

ДО МОЇХ СИНІВ

Мої дві точні копії
(хоч різні ваші мами),
від вас я в безвість топаю,
але не треба драми.

Летіть, ширяйте, соколи –
моя найбільша втіха!
Що б недруги не бовкали –
я вас беріг від лиха.

Мене шляхи задимлені
не раз вели у хаші,
а ви, уже окрилені,
знайдіть дороги кращі.

Гілки мої, братайтеся,
шануючи коріння!
І брата не цурайтеся,
якщо він без везіння.

Який вам шлях не випаде,
у будь-яку годину
ви не продайтеся вигоді,
не зрадьте Україну!

Мені, на вас багатому,
не страшно – в домовину,
і в небутті я знатиму,
що маю вірну зміну.
05.08. 2011 р.

НА РОЗДОРІЖЖІ

Перехрестя. Чотири дороги.
Давні написи понад трьома:
«Шлях до правди. До волі. До Бога.
Зупинися – чекає тюрма!»

А четверта гукає з плаката:
«Шлях безпечний! Для хама і ката».
1968 р.

Як виготовити облікову документацію на об'єкт культурної спадщини

(Продовження. Початок в № 43)

Затверджено
Наказ Мінкультури та Держбуду
від 13.05.2004 № 295/104

ПАСПОРТ

об'єкта культурної спадщини

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки

1. Дата утворення об'єкта:

2. Місцезнаходження об'єкта:

3. Охоронний № пам'ятки:

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

6. Власник:

7. Користувач:

8. Охоронний договір:

від _____ № _____

9. Функціональне використання:

сучасне	первісне	інші (протягом часу існування об'єкта)

10. Історичні дані про об'єкт:

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі	
Ландшафт	
Опис об'єкта	
Перебудови, втрати й історичні нашарування	
Наявність творів мистецтва та їх опис	
Опис території об'єкта	
Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану	
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання	
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість в гривнях	

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

13. Територія об'єкта:

Площа	
Опис меж території об'єкта	

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка	
--	--

15. Зони охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	
--	--

Дата розроблення науково-проектної документації	
Дата і номер документа про затвердження науково-проектної документації	
Короткий опис меж зон охорони із зазначенням площі кожної зони	

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №

17. Дослідницькі й реставраційні роботи на об'єкті:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	
Іконографічні матеріали	
Архівні матеріали	
Бібліографічні матеріали	

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Генеральний план з позначенням зон охорони			
Обміри:			
Поперхові плани			
Креслення фасадів (у разі потреби)			
Розрізи			
Фотофіксація:			
Фото загального вигляду			
Фото фрагментів			
Фото деталей			
Фото інтер'єрів			
Інше			

Паспорт склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання

Керівник органу охорони культурної спадщини

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

2. ПАСПОРТ

2.1. Паспорт повинен містити всебічну, докладну й достовірну інформацію про об'єкт культурної спадщини.

2.2. Паспорт заповнюється українською мовою. У разі, якщо на пам'ятці є написи іншими мовами, в тексті паспорта вони наводяться мовою оригіналу та в українському перекладі.

2.3. Текст набирається на комп'ютері в програмному середовищі Microsoft Word for Windows шрифтом Times New Roman (Cyrilic), розміром не менше 11 і не більше 14 з міжрядковим інтервалом 1.

2.4. Паспорт складається з установленної кількості тематичних полів, обмежених рамкою, куди вноситься відповідна інформація про конкретний об'єкт. Кожне тематичне поле має ширину, обмежену стандартним форматом А-4. Висота тематичного поля (колонки) – не більше одного аркуша стандартного формату А-4.

2.5. У тематичному полі «Найменування об'єкта» подається повна сучасна назва об'єкта. У разі наявності кількох найменувань об'єкта, у т.ч. первісного, відмінного від сучасного, необхідно всі найменування навести в дужках після сучасної назви.

У тематичному полі «вид» дається визначення виду об'єкта культурної спадщини відповідно до статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини»: археологічний; історичний; монументального мистецтва; архітектури та містобудування; садово-паркового мистецтва; ландшафтний. У разі, якщо об'єкт є комплексним і належить до кількох видів, необхідно вказати всі види.

У тематичному полі «тип» дається визначення типу об'єкта культурної спадщини відповідно до статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини»: споруда (витвір); комплекс (ансамбль); визначне місце. При цьому слід розрізняти й точно вказувати комплекси та ансамблі: комплекс – це топографічно визначена група споруд, об'єднана спільною територією; ансамбль – це топографічно визначена група споруд, об'єднана територіально, хронологічно і/або композиційно.

Продовження в наступному номері

з 12 до 18 листопада 2012 року

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

www.opera.com.ua

Вул. Володимирська, 50, тел. 279-11-69 (каса)



13 – П. Чайковський «Лускунчик»
 14 – Дж. Пуччіні «Турандот»
 15 – П. Чайковський «Лебедине озеро»
 16 – Дж. Россіні «Севільський цирюльник»
 17 (12.00) – М. Чембержі «Данієла»
 17 (19.00) – Київ Модерн-Балет: М.
 Скорик «Перехрестя» **прем'єра**
 Вартість квитків: 20–300 грн.

У приміщенні театру

18 – Гала-концерт зірок балету СНД
 Вартість квитків: 100–1200 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

www.ft.org.ua

Пл. Івана Франка, 3, тел. 279-59-21 (каса)

13 – С. Жадан «Гімн демократичної молоді»
 14 – І. Франко «Перехресні стежки»
прем'єра

15 – В. Шекспір «Ромео і Джульєтта»
 16 – Ю. Рибчинський, В. Васалатій «Едіт Піаф.
 Життя в кредит»

Камерна сцена імені Сергія Данченка

17 – Ф. Достоевський «Сон смішної людини»
 18 – «Як тебе не любити, Києве мій!»
 Вартість квитків: 20–250 грн.

У приміщенні театру

Гастролі російського державного театру «Сатирикон»
 імені Аркадія Райкіна:
 17, 18 – П. Зюскінд «Контрабас»
 Вартість квитків: 590–1890 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

www.rusdram.com.ua

Вул. Б. Хмельницького, 5, тел. 234-42-23 (каса)

13 – «Цинічна комедія» (за В. Шекспіром)
 14 – А. Менцелл «Бабине літо»
 15 – Ж. Б. Мольєр «Уявно хворий»

прем'єра

16 – Леся Українка «У полоні пристрастей»
 (Камінний господар)
 17 (12.00) – М. Гоголь «Ревізор»
 17 (19.00) – «Сто п'ята сторінка про кохання»
 18 (12.00) – А. Крим «Заповіт цнотливого бабця»
 18 (19.00) – О. Островський «Тепленьке місце»
 Вартість квитків: 10–200 грн.

Нова сцена

12 (20.00) – А. Ніколаї «Прощальне танго»
 15 (20.00) – Е. Мазія «Ігри на задньому дворі»
 17 (18.00) – Н. Єрпулат, Й. Хіллє «Скажена кров»
 18 (18.00) – Н. Птушкіна «Пізанська вежа»
 Вартість квитків: 30–100 грн.

Сцена «Під дахом»

16 – «Шлюби укладаються на небесах...»
 (за Л. Толстим)
 17 – Й.-В. Гете «Страждання юного Вертера»
прем'єра
 18 – «Edith Piaf: життя в рожевому світлі»
 Початок вистав о 20.00
 Вартість квитків: 30–50 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ДРАМИ
І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРА

www.drama-comedy.kiev.ua

Просп. Броварський, 25, тел. 517-89-80 (каса)

Основна сцена

13 – І. Новак «Повернення блудного батька»
 14 – Х. Бергер «Брешемо чисту правду»
 15 – М. Фрейн «Глядачі на виставу не допускаються!»

16 – І. Губач «Корсиканка»
 17 – Г. Бюхнер «Войцек. Карнавал плоті»
прем'єра

18 – А. Чехов «26 кімнат...»
 Вартість квитків: 40–120 грн.

Мала сцена

17 (15.00) – М. Коляда «Дні пролітають зі свистом...»
 18 (15.00) – Н. Птушкіна «Ти, якого любить душа моя...»
 Вартість квитків: 80–100 грн.

Вільна сцена

www.vilnascena.kiev.ua

Вул. О. Гончара, 71, тел. 486-80-40

16 (20.00), 17 (19.00) – Я. Пулинович «Наталчина мрія»
прем'єра

18 (19.00) – «Щуролов» (за О. Грінюм)
 Вартість квитків: 40 грн.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

www.operetta.com.ua

Вул. Велика Васильківська, 53/3, тел. 287-26-30

18 (12.00) – «Пригоди Бременських музикантів»
 18 (19.00) – В. Ільїн, В. Лукашов «За двома зайцями»
прем'єра

Вартість квитків: 20–150 грн.

У приміщенні театру

14 – Він – моя сестра
 Вартість квитків: 100–600 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ МОЛОДИЙ ТЕАТР

www.molody.kiev.ua

Вул. Прорізна, 17, тел. 278-73-92 (каса)

14 – М. Ладо «Звичайна історія»
 15 – Р. де Вос «Поки мама не прийшла»
 16 – П. Гладилін «Афінські вечори»
 17 – Я. Гловацький «Четверта сестра»
 18 – Ж.-Б. Мольєр «Дон Жуан»

Камерна сцена

14 – Яр. Стельмах «Синій автомобіль»
 15 – М. Шизгал «Любофф!»
 18 – А. Б. Вальєхо «У палаючій п'їтмі»
 Вартість квитків: 30–90 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ
ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

www.musictheatre.kiev.ua

Вул. Межигірська, 2, тел. 425-31-16

14 (19.00) – Київ Модерн-Балет:
 «Веронський міф: Шекспіріменти»
 15 (19.00) – Гала-концерт, присвячений 30-річчю
 театру
 17 (12.00) – С. Прокоф'єв «Петрик і вовк».
 К. Сен-Санс «Карнавал тварин»
 18 (12.00) – І. Якушенко «Зайчик-листоноша»
 18 (18.00) – Концерт за участі учнів та студентів
 Київського державного хореографічного
 училища
 Вартість квитків: 20–150 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
ЮНОГО ГЛЯДАЧА НА ЛИПКАХ

www.tuz.kiev.ua

Вул. Липська, 15/17, тел. 253-62-19

16 (12.00) – І. Стрельнікова, І. Стежка
 «Вождь червоношкірих»
 16 (19.00) – А. Чехов «Вишневий сад»
прем'єра

17 (12.00, 18.00) – Е. Портер «Поліанна»
 18 (12.00) – Я. та І. Златопольські
 «Ярмарковий гармидер»

Мала сцена

17 (11.00) – С. Белов, С. Куваєв
 «Не хочу бути собакою» **прем'єра**
 18 (11.00) – Т. Власова «Велосипед із червоними
 колесами»
 18 (18.00) – О. Арбузов «Мій бідний Марат»
 Вартість квитків: 20–50 грн.

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.akadempuppet.kiev.ua

Вул. М. Грушевського, 1-а, тел. 278-58-08

17 (11.00) – Н. Гернет «Гусеня»
 17 (13.00) – Ю. Сікало (за Ш. Перро) «Кіт у чоботях»
 17 (15.00) – Г. Владичина «Слоненя»
 17 (17.00) – Є. Огородній (за Д. Баррі) «Пітер Пен»

18 (11.00) – Г. Усач, С. Єфремов «Троє поросят»
 18 (13.00) – В. Орлов «Золоте курча»
 18 (15.00) – Є. Шварц «Попелюшка»
 18 (17.00) – О. Толстой «Золотий ключик»
 Вартість квитків: 40 грн.

Вистави для дорослих

16 – І. Шток «Божественна комедія»
 Початок вистав о 19.00
 Вартість квитків: 50 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.puppet-theater.kiev.ua

Вул. Миропільська, 1, тел. 513-15-00

17 – С. Маршак «Кицин дім»
 18 – Г. Усач, С. Єфремов «Троє поросят»
 Початок вистав об 11.00 та 13.00
 Вартість квитків: 30 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР «КОЛЕСО»

www.koleso.teatr.kiev.ua

Андріївський узвіз, 8, тел. 425-04-22

14, 15 – Ф. Міттерер «Жінки Моцарта» (Вебери)
 17, 18 – І. Тургенєв «Місяць на селі»

Камінна зала

13 – Р. Шиммельпфенніг «Золотий дракон»
прем'єра
 16 – К. Людвіг «Примадонни»
 Вартість квитків: 40–120 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР НА ПОДОЛІ

www.theatreonpodol.com

Андріївський узвіз, 206, тел. 425-54-89

Театральна вітальня
 13 – А. Крим «Лист Богу» **прем'єра**
 14 – Е. Ромер «Трію мі бемоль»
прем'єра

16 – М. Лоранс «Моє століття»
 17 – А. Крим «Львовушка»
 18 – Т. МакНеллі «Майстер-клас Марії Каллас»
 Вартість квитків: 50–70 грн.

У приміщенні Малої зали

Палацу мистецтв «Україна»
 13 – М. Камолетті «La bonne Anna, або
 Як зберегти сім'ю»

14 – А. Крим «Звідки беруться діти?»
 15 – М. Гоголь «Мертві душі»
 16 – Б. Акунін «Дзеркало Сен-Жермена»
 17 – К. Гольдоні «Трактирниця»
 18 – М. Булгаков «Дивакуватий Журден»
прем'єра
 Вартість квитків: 70–90 грн.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЧНА МАЙСТЕРНЯ
ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «СУЗІР'Я»

www.suzirja.org.ua

Вул. Ярославів Вал, 14-б, тел. 272-41-88

13 – В. Аїм «Випадкове танго»
 15 – Б. Окуджава «У Барабанному провулку»
 16 – І. Афанасьєв «Самотня леді»
 17 – Й. Бродський, О. Вертинський, О. Галич та інші
 «Нізвідки з любов'ю» **прем'єра**
 18 – Ю. Еділіс «Клеопатра» **прем'єра**
 Початок вистав о 19.00
 Вартість квитків: 50–150 грн.

Мікросцена

Вул. Ярославів Вал, 16
 15 – М. Булгаков «Маргарита»
 16 – Р. Більєцький «Розмова, якої не було»
 17 – Х. Левін «Холостяки і холостячки»
 Початок вистав о 19.30
 Вартість квитків: 50 грн.

ТЕАТР ПЛАСТИЧНОЇ ДРАМИ НА ПЕЧЕРСЬКУ

www.ktpd.ho.com.ua

Вул. Шовковична, 7а, тел. 253-93-83

16, 17 – «Маленький принц» (за А. де Сент-Екзюпері)
 Вартість квитків: 50–60 грн.

НОВИЙ ТЕАТР НА ПЕЧЕРСЬКУ

www.newtheatre.kiev.ua

Вул. Немировича-Данченка, 5, тел. 285-65-50
 16 (19.00), 17, 18 (18.00) – «Salida Cruzada –
 8 кроків танго»
 Вартість квитків: 50–80 грн.

КИЇВСЬКИЙ ТЕАТР «АКТОР»

www.teatr-aktor.kiev.ua

Вул. Велика Житомирська, 40, тел. 362-50-50

14 (19.00) – А. Осецька «Смак черешні»
 18 (17.00) – А. Герні «Листи кохання»
 Вартість квитків: 50 грн.

КИЇВСЬКИЙ ТЕАТР «ЗОЛОТІ ВОРОТА»

www.zoloti-vorota.kiev.ua

У приміщенні Академічного театру ляльок

Вул. М. Грушевського, 1а, тел. (050) 352-83-40
 15 – Ж. Ануй «Єврідика»
 Вартість квитків: 60 грн.

КИЇВСЬКИЙ ТЕАТР-СТУДІЯ «МІСТ»

www.teatr-mist.org.ua

У приміщенні культурного центру видавництва «Смолокип»

Вул. Межигірська, 21, тел. 230-25-09
 16 (19.00) – О. Вітер «Сезон полювання на мислив-
 ців» **прем'єра**
 17 (15.00) – Н. Нежданна «Той, що відчиняє двері»
 Вартість квитків: 40 грн.

КИЇВСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР «БРАВО»

www.teatr-bravo.kiev.ua

Вул. Олеся Гончара, 79, тел. 486-40-22

14 – Н. Птушкіна «Одружиться зі мною»
 15 – М. Задорнов «Ціна кохання»
 16 – Ж. Марсан «Успіх? Скандаль? Тріумф!!!»
 17 – Ж.-Ж. Брікер, М. Ласег «Чоловічий рід, одна,
 або Не вір очам своїм»
 18 – А. Рейно-Фуртон «Я – чоловік передбачливий!»
У приміщенні театру
 Вистави КХАТУ
 13 – Леся Українка «Йоганна, жінка Хусова»

НАЦІОНАЛЬНИЙ БУДИНОК
ОРГАННОЇ ТА КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

www.organhall.kiev.ua

Вул. Велика Васильківська, 77, тел. 528-31-86

12 – О. Швидка (сопрано), Л. Назаренко (сопрано),
 Т. Рой (флейта), н. а. Н. Свириденко (клаве-
 син), М. Сидоренко (орган)
 13 – Н. а. І. Кучер (віолончель), Т. Войтех (ф-но),
 І. Харечко (орган)
 14 – В. Чікіров (ліричний баритон), н. а. І. Калинов-
 ська (орган)
 15 – Г. Бубнова (орган)
 16 – З. а. М. Ліпінська (меццо-сопрано), з. а. Бурятії
 Л. Реутова, н. а. В. Кошуба (орган)
 17 – Н. а. І. Калиновська (орган)

НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ УКРАЇНИ

www.filarmonia.com.ua

Володимирський узвіз, 2, тел. 278-16-97 (каса)



12 – Вечір пам'яті до 100-річчя від дня народження
 А. Малишка
 13 – Національний камерний ансамбль «Київські
 солісти», М. Которович (скрипка), С. Казаков
 (віолончель), Л. Шаповалов (ф-но)
 15-24 – IV Міжнародний музичний конкурс
 імені Миколи Лисенка

ПАЛАЦ СПОРТУ

Вул. Еспланадна, 1

13 – Jennifer Lopez Dance again world tour

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦИРК УКРАЇНИ

www.circus.kiev.ua

Пл. Перемоги, 2, тел. 486-39-27 (каса)

Програма «Цирк класичний, фантастичний»

Примітка:

У репертуарі можливі зміни
Підготувала Алла ЯКОВЕНКО

«СЛАВЕТНИХ ЛІТ ЗІРКОВА СТЕЖКА»

1 листопада 2012 року Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії відсвяткував своє 85-річчя. У тригодинній творчій програмі, що була заявлена як бенефіс театру-ювіляра, була представлена вся зіркова стежка славетних літ історії театру, чотири етапи його розвитку та становлення (від Театру Юного Глядача – 1 листопада 1927 року, Обласного українського музично-драматичного театру – 25 серпня 1959 року, Українського театру драми та музичної комедії – 31 грудня 1980 року до Академічного українського театру драми та музичної комедії – 28 вересня 2001).

Творчий колектив показав увесь спектр та мистецький потенціал закладу, що вже понад двадцять років є культурним осередком міста та області. «Славетних літ зіркова стежка» – таку назву має ювілейна шоу-програма, в якій представлено різноманітні жанрів: від комедії та оперети до драми і трагедії. У постановці задіяний весь творчий склад театру. Для того, щоб задовольнити інтерес миколаївського глядача, театр «вимушений» показувати бенефіс як мінімум 9 разів – за цей час його побачить близько чотирьох тисяч глядачів.

На урочисте святкування завітали перший заступник міністра культури України Ю. П. Богуцький, керівники міста та області, керівник міжнародної презентаційно-іміджевої програми «Визнання Року»



Юрій Петрович Богуцький нагородив працівників театру Почесними грамотами та Почесними відзнаками Міністерства культури України

Лада Авраменко та багато інших почесних гостей, серед яких були представники багатьох прошарків містян (від творчої інтелігенції до підприємців).

Юрій Петрович Богуцький нагородив працівників театру Почесними грамотами та Почесними відзнаками Міністерства культури України, а також зазначив, що місто заслугоує на такий театр як Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії, і миколаївці повинні пишатися тим, що вони мають театр такого рівня.

Голова Миколаївської обласної державної адміністрації Микола Петрович Круглов передав 100 тисяч гривень на освітлювальне обладнання малої сцени театру та вручив почесні нагороди від облдержадміністрації.

Міський голова Володимир Дмитрович Чайка привітав ювілярів та подарував молодій сім'ї артистів ключі від нової квартири. До речі, в театрі є багато акторських родин, які вже мають у загальній кількості 55 дітей (лише троє народилося протягом року).

Колеги із Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру імені Миколи Куліша, з якими Миколаївський академічний театр драми та музичної комедії протягом багатьох років має дружні та партнерські відносини, у подарунок до 85-річчя від дня заснування театру відкрили на Голлівудській Алеї Слави «зірку» директора театру Миколи Берсона та головного режисера театру Олега Ігнат'єва.

Керівник міжнародної презентаційно-іміджевої програми «Визнання Року» Лада Авраменко вручила театрові-ювіляру почесну нагороду «Національне визнання року 2012».

Святкові заходи, присвячені 85-річчю від дня заснування Миколаївського академічного українського театру драми та музичної комедії, ще раз показали, що зв'язок театру і глядача є нерозривним та взаємовигідним. То ж хочеться побажати театрові і надалі укріплювати цей зв'язок і дивувати улюблених глядачів новими цікавими постановками.

Відділ театрального мистецтва Міністерства культури України

У КИЄВО-ПЕЧЕРЬСЬКОМУ ЗАПОВІДНИКУ ПРЕЗЕНТУВАЛИ ВИДАННЯ «КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ: ТОПОГРАФІЯ ПОСВЯТ»

31 жовтня у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику відбулась презентація книги провідного наукового співробітника цього закладу, кандидата історичних наук Оксани Прокоп'юк «Київська митрополія: топографія посьвят. Реконструкція реєстру храмів за відомостями про церковнослужителів (1780–1783)».

В основі книжки – публікація реєстру храмів Київської митрополії, здійснена на підставі комплексу джерел, відомостей про церковнослужителів (1780–1783). Така реконструкція стала можливою завдяки

дослідженню адміністративно-територіального устрою та типологічно-кількісних характеристик храмів митрополії. На основі реконструйованого реєстру вперше комплексно та на інформаційно-статистичному рівні аналізуються посьвати храмів Київської митрополії, зроблено цікаві висновки щодо релігійної свідомості доби бароко. Також уперше картографовано територію Київської митрополії, складено карти найпопулярніших храмових посьват.

Цінність видання в тому, що на його сторінках уперше відображено весь калейдоскоп посьват храмів Київської митрополії кінця XVIII ст. Оpubлікований

реєстр вміщує інформацію про найменування майже тисячі церков. Загалом посьвати доволі традиційні. Переважають храми, освячені на честь найбільших свят чи популярних і утверджених в народному середовищі культів. Доведено, що найчастіше храми присвячували святителю Миколаю Мірлікійському, святу Покрови Пресвятої Богородиці, архангелу Михаїлу. Саме ці культу домінували в релігійній свідомості суспільства Гетьманщини доби бароко.

Автор подає оригінальні пояснення популярності тих чи інших культів. Наприклад, Києво-Печерська

лавра вплинула на поширення Успенського культу та культу преподобних отців печерських. У Київській митрополії XVIII ст. фіксуються храми на честь преподобних Антонія та Феодосія Печерських, Іоанна Багатостраждального.

Книга написана на широкій джерельній базі, в багатьох питаннях новаторська, містить низку наукових відкриттів. Разом із тим, на її сторінках порушуються питання, які неодмінно будуть цікаві читачьому загалу. Велика кількість ілюстрацій допоможе читачу переміститися на кілька століть назад, заглибитись у віки.

Видання розраховане на фахівців та всіх, хто цікавиться історією церкви в Україні.

«ПРОЕКТИ ЗАБУДОВИ МІСТ УКРАЇНИ 1930-Х РОКІВ» З ФОНДІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА «СОФІЯ КИЇВСЬКА»

У виставкових залах пам'ятки архітектури XVIII ст. «Будинок митрополита» відкрилася виставка архітектурної графіки «Проекти забудови міст України 1930-х років», присвячена пам'яті видатного дослідника української архітектури, кандидата архітектури С. К. Кілессо.

Архітектурна графіка, представлена на виставці, складає надзвичайно цінну і розмаїту групу експонатів з фондів Національного заповідника «Софія Київська». Вона нараховує понад 4500 одиниць зберігання, серед яких: креслення, плани, проекти, макети, обміри тощо. Всі ці проекти яскраво відображають етапи розвитку вітчизняної архітектури та

будівництва радянського періоду 1920–1960-х років.

Експозиція презентує твори 1930-х років, що демонструють різноманітні тенденції архітектури того часу в творчості видатних українських зодчих О. Бекетова, В. Кричевського, В. Андрєєва, В. Самодриги, Л. Полякова, Л. Теплицького та ін. Радянській архітектурі передвоєнного часу притаманні монументальність, ритмічність композиції, парадна показовість, синтез мистецтва.

Численні масштабні містобудівні проекти передбачали ансамблю забудову вулиць та площ, розвиток виробничих і житлових комплексів, будівництво адміністративних споруд, створення відповідної інфраструктури. Далеко не всі

запропоновані проекти були втілені у життя. Однак масштабний творчий спадок архітектурної графіки першої половини XX століття є цінним джерелом для історичних, архітектурних та соціальних досліджень.

Виставка розкриває історію української архітектури радянської доби та розпочинає проект Національного заповідника «Софія Київська», до якого планується залучити інші музеї та наукові установи України. Метою проекту є популяризація надбань української культури та історії.

Виставка присвячена пам'яті видатного дослідника української архітектури, кандидата архітектури Сергія Костянтиновича Кілессо (1931–2012). Багатогранна творча особистість,

Сергій Кілессо виявив себе як історик архітектури, у широкому колі інтересів якого – шедеври доби бароко, пам'ятки вітчизняного модерну, питання архітектурного стилутворення 1930–1990-х років.

На урочистому відкритті були присутні голова Національної спілки архітекторів України Гусаков В. М., доктор архітектури, професор Дьомін М. М., дружина і дочка Кілессо С. К., його колеги і друзі, відомі архітектори м. Києва.

Виставка експонуватиметься до 07.02.2013 р. у виставкових залах пам'ятки архітектури XVIII ст. «Будинок митрополита» Національного заповідника «Софія Київська» за адресою: вул. Володимирська, 24.

Департамент культурної спадщини та культурних цінностей Міністерства культури України

«ШЛЯХАМИ ТВОРЧОСТІ»

7 листопада 2012 року у виставкових залах пам'ятки архітектури XVIII ст. «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» відбулося відкриття виставки декоративно-прикладного мистецтва «Шляхами творчості» (в рамках мистецького культурологічного проекту Дирекції художніх виставок України за підтримки Міністерства культури України).

В експозиції можна побачити близько ста творів декоративно-прикладного мистецтва (текстиль, метал, кераміка, скло, писанки), створених останніми роками художниками з різних областей України.

Найбільша кількість представлених робіт виконана в техніці художнього текстилю. Серед них декоративна тканина «Мої золоті рибки» Марії Фізер (Черкаси), килимова тканина «Присутність» Наталії Дяченко-Забашти (Київ), гобелен «Сонечко народилося» Олени Кизимової (Вінниця), а також вишукані монументальні композиції «Осінь» та «Зима», автором яких є засновниця національної школи сучасного гобелена, народний художник України Людмила Жоголь.

Привертають увагу декоративні композиції за мотивами творів Миколи Васильовича Гоголя, виконані в техніці гутного скла, митців Леонтія Гринюка і Христини Жилінскайте (Вінниця), а також роботи художниці Наталії Галушки-Аксоненко (Коростень), яка працює в рідкісній на сьогодні техніці розпису по фарфору.

Значне місце в експозиції займають твори, присвячені відомій народній майстрині Марії Примаченко, зокрема, лялька «Весняночка» Людмили Шилімової-Ганзенко (Черкаси), картини «Маки», «Будяк», «Букет» (холодний батик) Галини Забашти (Київ), «Якось з Марією Примаченко ткали ми гобелен» Марти Базак (Київ).

До народних джерел у своїх роботах звертаються також і киянки Тетяна Місковець «3 найкращих спогадів» (шовк, друк), Наталія Гронська «Маковій» (гарячий батик), Юлія Підкурганна «Дерево життя» (дерево, левкас), Тетяна Ілляхова «Святий Георгій» (мішана техніка), Олександра Діденко «Писанка» (дерево, левкас), Лілія Бондаренко «Стрітення на Русанівці» (холодний батик).

Заслужують уваги твори з кераміки: серія «Бароко» Неллі Ісупової (Київ) приваблює глядача своєю фантазією та вишуканістю, роботи Олени Притули (Львів) – кольоровою гамою та квітковим розмаїттям.

Ряд робіт, представлених в експозиції, відзначається своєю екстравагантністю: арт-об'єкт «Збирання золотого дощу» Ольги Марино (Київ), «Кіт Парад» (полотно, вишивка) Івана Семісюка (Київ), «Осінь» (дерево, левкас) Івана Фізера (Черкаси) та інші.

Виставка демонструє широке розмаїття традицій та їх сучасних інтерпретацій, що зберігають спадкоємність глибинних народних джерел творчості, знайомить відвідувачів з творчими доробками художників, що працюють в царині декоративно-прикладного мистецтва України.

Виставка експонуватиметься від 09.11. 2012 р. до 26.11. 2012 р. у виставкових залах пам'ятки архітектури XVIII ст. «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» за адресою: вул. Володимирська, 24.

ЕТНОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИЧОК

Башта (вежа) – висока і вузька споруда багатогранної форми, що будується окремо або становить частину будівлі. Здавна була місцем ув'язнення, у церковній символіці уособлює Богородицю;

баштан – ділянка поля, на якій вирощують кавуни, дині тощо;

бевка – пійло для худоби, бовтанка з борошна та води; 2) вживана в народі в давні часи рідка страва з борошна або крупи;

безмен – назва одного з давніх різновидів ваг; 2) старовинна міра ваги, що дорівнює 1 кг.

ВІД ДІДІВ-ПРАДІДІВ

Параскева у перекладі з грецької – п'ятниця. День Мучениці Параскеви-П'ятниці – 10 листопада. А 14 листопада за народним календарем – день Кузьми та Дем'яна, курячих опікунів. Ці свята відзначають жінки та дівчата. Та й чоловікам і хлопцям також діло знайдеться. Хочете дізнатись, яке? Читайте далі.

9 листопада – Нестора Літописця. Якщо в родині хтось хворіє – цього дня дають обітницю мовчки виконувати його роботу. Це, буцімто, допомагає одужати хворому.

10 листопада – Великомучениці Параскеви-П'ятниці. Впродовж року жінки святкують (окрім загальних свят) дванадцять п'ятниць: перед Благовіщенням, десяту після Великодня, перед Зеленими святами, Успенням, Головосікою, Здвиженням, Покровою, Введенням, Різдом Христовим, Водохрещем та дві Великопсіні. В день Параскеви-П'ятниці жінки не прядуть, не шують, не золять і не розчісують волосся. За легендою, свята П'ятниця – дуже бідна жінка, тіло її пошпигане голками, покалічене веретенами, порізане ножами та пробите цвяхами. Це так її понівечили ті, хто не дотримував заборон цього дня. В «Духовному регламенті» Теофана Прокоповича, який датується початком XVIII століття, читаємо, що в цей день до

церкви заводять простоволосу жінку, яку називають П'ятниця, обдаровують та надають їй великих почесей. Навряд чи сьогодні в день Параскеви-П'ятниці хтось буде прясти чи золити, а ось долучитись до народних традицій все ж таки можна – завбачайте 10 листопада погоду: якщо сонячно – зима буде теплою, хмарно – в середині грудня чекайте сильні морози.

11 листопада – Анастасії-стригальниці, свято вівчарів. А ще цього дня по першому снігу любили ходити на лови мисливці. Ось вам і достойне заняття для чоловіків та хлопців.

12 листопада – Зіновій-синичник. «Синиця – горобцю сестриця», «Синиця – першої пороші провісниця». Люди задобрювали та заманювали ближче до оселі цю веселу, співучу пташину. Полюбляє синичка хліб та сальце у годівничці. Запитати у неї можна про майбутнє, і ця пташка «вспіває» зрозумілі для людей слова.

13 листопада – цього дня зазвичай уважно оглядали курей, адже завтра – свято...

14 листопада – Кузьми-Дем'яна, курячих опікунів, Кузьминки. Ще цей день називають курячим або дівочим святом. Дівчата вперше роблять курячі складчини: зносять до однієї хати намічених звечора курей, ріжуть їх, готують та смакують, чия курка краща. Хлопці також приходять на частування, приносять трішки горілки та солодоші. Священники освячують курятники. Вірили, що святі Кузьма та Дем'ян опікуються домашньою птицею, яка була символом добробуту та достатку в родині. Страви з птиці завжди готували на родинні свята, адже кури були ще й символом щастя та плодючості. В одній із легенд розповідається, що Кузьма та Дем'ян ще охороняли людей від змії. Одного разу вони зловили змію, вбили його, попіль розвіяли за вітром. Із того попелу розплодилося багато гаддя, і тепер святі мусять боронити людей – «вони розпеченим залізом у зміїв жало випікають».

15 листопада – «Акундин поспішає у млин, а Пигасій сонце гасить». Світловий день короткий, а хліб молотять



саме зараз. Нікому не холодно, бо «ціп замерзнути не дасть». Надвечір зазвичай звозили збіжжя до млина, тишились новим урожаєм, веселились, гомоніли в гурті: «Як не порадіти, коли ситі будуть діти».

ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР

9 листопада – Священномученика Нестора, Преподобного Нестора Літописця Печерського. День янгола: **Нестор, Андрій, Марко, Емілія.**

10 листопада – Святих Мучеників Терентія та Неоніли, Мучениці Параскеви П'ятниці, Преподобного Іова Почаївського. День янгола: **Параскева, Арсеній, Максим, Неоніла.**

11 листопада – Преподобної Мучениці Анастасії Римлянки. День янгола: **Анастасія, Клавдій, Марія.**

12 листопада – Святих Мучеників Зиновія та Зиновії. День янгола: **Зиновій, Марко, Артем, Олена.**

13 листопада – Святих апостолів Стасія та Амплія. День янгола: **Никодим, Спиридон.**

14 листопада – Святих безсеребренників Косми та Даміана. День янгола: **Дем'ян, Кузьма, Юлія, Іван, Яків.**

15 листопада – Святих Мучеників Акиндина і Пигасія, Преподобного Маркіяна. День янгола: **Афоній, Маркіян.**

Підготувала Тетяна ШНУРЕНКО

Культура і життя

Газета виходить щоп'ятниці

Передплатна ціна на 2013 р.:

квартал – 42,21 грн; півріччя – 82,77 грн; рік – 164,34 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс у Каталогі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журнали: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театрально-концертний Київ» – 37112.

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ

Редакція журналу «Пам'ятки України» повідомляє про результати конкурсу на найкращу письмову роботу про архітектурну, історичну чи мистецьку пам'ятку. Ми дякуємо всім дописувачам за надіслані матеріали й небадуже ставлення до нашої минувшини. Протягом семи місяців редакція отримувала листи з різних куточків України як електронною, так і традиційною поштою: запаковані у великі конверти, деякі навіть написані від руки, бо надійшли з далеких сіл, де немає комп'ютера та Інтернету. Писали нам історики, бібліотекарі, мистецтвознавці, аматори краєзнавства, музейники, архітектори, учні різних вікових категорій.

Із понад 50 письмових робіт слід відзначити таких авторів: Євген Бутенко (Полтавська обл.), С. А. Васильєв (Умань), Валентина Красик (Запорізька обл.), Валентин Процевський (Харків), Ірина Пустиннікова (Київ), Тетяна Тесленко (Дніпропетровськ), Михайло Швед (Львівська обл.), Надія Шейміна (Дніпропетровськ), Валентина Шишова (Київ), Ольга Юрчишина (Вінницька обл.), Ігор Яковлев. Деякі зі статей цих дописувачів ми передамо в редакцію газети «Культура і життя» для публікації.

З найкращими матеріалами читачі зможуть ознайомитися вже у наступному числі, № 11, журналу «Пам'ятки України», що вийде в цьому місяці. Будуть опубліковані статті таких авторів: Петро Гонтарук (Тернопільська обл.), Андрій-Аскольд Климчук (Рівне), Сергій Кухленко (Запорізька обл.), Степан Пахолко (Львів), Дар'я Петліна (Київ), Дарія Півторак (Калуш), Ярослав Федорук (Київ), Дмитро Філімонов (Дніпропетровськ). Вони отримають примірник видання і передплату на журнал.

За оцінками редакції було обрано найкращі три статті: Дар'я Петліна «Спасо-Преображенський архітектурно-художній ансамбль села Нещерів», Дарія Півторак «Ремісничче виробництво Калуша», Дмитро Філімонов «Новосергіївська фортеця в Присамар'ї». Всі вони отримають спеціальні призи та передплату.

Спеціальною премією відзначаємо Ярослава Федорука за матеріали «Музей Івана Виговського: велика ідея у маленькому селі» та «Богдан Хмельницький у фольклорі села Кошляки після «других совітів».

Детальніше дізнавайтесь про конкурс у журналі «Пам'ятки України», № 11, 2012. Щиро дякуємо всім нашим читачам та авторам за постійну підтримку!

Леся БОГОСЛОВ

Газета «Культура і життя»

№ 45 (4513), 9 листопада 2012 рік

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя»

Видавець: ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

Генеральний директор Олесь БІЛАШ

Головний редактор Людмила ГНАТЮК

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

nvu.kultura@gmail.com

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Друкарня: ТОВ «Видавничо-поліграфічна компанія «Експрес-Поліграф», вул. Фрунзе, 47-б, корп. 2, Київ, 04080; тел. +38 (044) 417-25-93

Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38 (044) 498-23-64, +38 (050) 310-56-63

Портал <http://uaculture.com>

Передплатний індекс у Каталогі видань України 60969

Склад Видавничої ради

Олесь Білаш – генеральний директор видавництва; Віктор Вечерський – заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей; Максим Бударін – заступник директора Департаменту у справах релігій та національностей; Олена Воронько – начальник відділу театрального мистецтва Управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; Ольга Дарибогова – начальник управління міжнародного співробітництва; Оксана Іонова – заступник начальника управління стратегічного планування

культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти – начальник відділу аналізу та прогнозування соціокультурного розвитку регіонів; Євгенія Крутоголов – начальник відділу монументального, образотворчого та народного мистецтва; Іван Мечков – заступник начальника управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; Лариса Нікіфоренко – начальник відділу аналізу та прогнозування діяльності бібліотек Управління стратегічного планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; Лариса Петасюк – начальник управління правового забезпечення; Олена Чередніченко – завідувач сектору інформаційно-аналітичної роботи та зв'язків з громадськістю відділу забезпечення роботи міністра; Людмила Чумакова – заступник начальника управління справами – начальника відділу взаємодіями з

Верховною Радою; Михайло Швед – заступник директора Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти – начальник управління мистецтв; Віктор Пасак – заступник генерального директора видавництва; Оксана Гайдук – головний редактор журналу «Українська культура»; Людмила Гнатюк – головний редактор газети «Культура і життя»; Ольга Голинська – головний редактор журналу «Музика»; Наталя Потушняк – головний редактор журналу «Театрально-концертний Київ»; Надія Соколенко – головний редактор журналу «Український театр».

Дизайн та верстка Сергія Задворного
Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором. Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції.
Передрук і відтворення текстових та ілюстраційних матеріалів журналу тільки з письмового дозволу видавця.
© «Культура і життя»

Наклад 3000

Ціна договірна